

ΠΡΩΤΟ FIRST SHOT ΠΛΑΝΟ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ 5^{ΟΥ} ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ 6 ΜΑΡΤΙΟΥ 2003 • ΦΥΛΛΟ ΕΚΤΟΣ ΣΕΙΡΑΣ

21 IMAGES

5ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΠΡΟΨΑΣΤΕΙ!
ΑΛΛΑ ΚΡΑΤΑΤΕ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ...

“Δε γνωρίζω τι είναι η αλήθεια.
Η αλήθεια είναι κάτι άφταστο.
Δεν μπορούμε να σκεφτούμε
με ποιο τρόπο δημιουργούμε
αληθινές στιγμές με την κάμερα.
Αλλά αυτό που μπορούμε
να κάνουμε, είναι
ν’ αποκαλύψουμε στο θεατή
αυτό που του επιτρέπει
ν’ ανακαλύψει
τη δική του αλήθεια.”

Μισέλ Μπρω

Οι μέρες κυλούν
και ο κόσμος άρχισε να
καταλαβαίνει τι συμβαίνει στο Ολύμπιον
και τους λοιπούς χώρους του Φεστιβάλ.
Το ντοκιμαντέρ κερδίζει φίλους και οι φίλοι κερδίζουν
από το ντοκιμαντέρ. Στη διάρκεια μιας περιπλάνησης στην πόλη,
με τη βιντεοκάμερα σε ετοιμότητα, την κατάλληλη στιγμή μπορεί
κάποιος να φτιάξει ένα ολιγόλεπτο ποίημα από εικόνες.
Δηλαδή μια πρόταση που να ευαισθητοποιεί το θεατή,
να του προκαλεί ερωτηματικά, αλλά και να του δίνει
απαντήσεις. Αρκούν η καλή γνώση χρήσης της κάμερας,
η διάθεση αναζήτησης και καταγραφής εικόνων με απλά
συμβάντα. Εκφραζόμαστε με ειλικρίνεια, όταν αφήνουμε
στην άκρη τις μη καθαρές σκέψεις. Η σκέψη δεν είναι
απαραίτητα ειλικρινής. Η παρουσία της διαφορετικότητας
ανάμεσα στους ανθρώπους χρωματίζει τη ζωή. Απλές
καθημερινές στιγμές, καλά συγχρονισμένες, μπορούν
να δομήσουν μια συναρπαστική ιστορία. Η κάθε μέρα
φαίνεται σαν μια ολόκληρη ζωή. Αν χαιρόμαστε
με τις νίκες των φίλων μας, τις δικές μας, ή αν
αντλούμε θετικά στοιχεία από τις ήττες,
πιθανώς να προκαλέσουμε την τύχη μας
για κάτι πιο ουσιαστικό.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ:

3 «Το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης μπορεί να επεκταθεί», μας λέει ο Δημήτρης Επιδόνης

4 Μπορεί ένας καύκος να φέρει την Άνοιξη; Συνέντευξη του Μάικλ Μουρ στο Πρώτο Πλάνο

5 «Ο γιατρός πρέπει να έρχεται σε επαφή με την καρδιά του ασθενή του», μας λέει ο Νίκος Κωστόπουλος

6 Το παρόν του ελληνικού ντοκιμαντέρ από τον Απόστολο Καρακόση και μια συνέντευξη του Γιάννη Σμαργδά

7 Συνεντεύξεις: Απόστολος Κρωνάς και Μαίρη Χατζημικήλ-Παπαλιού, τριώμενοι σκηνοθέτες του φετινού Φεστιβάλ

8-9 Οι προβολές για τις τέσσερις τελευταίες μέρες του 5ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ. Τρέξτε να προλάβετε!!!

10-11 Non-stop Carnival at the 5th Thessaloniki Documentary Festival

12 «Δίνουμε τη δυνατότητα στο θεατή να διαμορφώνει τα δικά του κριτήρια», μας λέει ο Δημήτρης Κατσωνιάνης και λίγα λόγια από τον Nicholas Philibert

13 Η συνάντηση μιας αμερικανίδας, ενός παλαιστινίου κι ενός Ισραηλινού και ο 15χρονος Παλαιστίνιος Nidal επιβιβάζει με την ελπίδα της ειρήνης

14 Η πρώτη ακατάλληλη για ανήλικους έκθεση που γίνεται στη Θεσσαλονίκη, συναυλία των Beatcake και το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ ταξιδεύει στην Αλεξανδρούπολη



5η ΔΙΕΘΝΗΣ

ΑΓΟΡΑ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ (3-7 ΜΑΡΤΙΟΥ)

Η Διεθνής Αγορά Ντοκιμαντέρ διοργανώνεται φέτος για πέμπτη συνεχή χρονιά από το 5ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με την ΕΡΤ Α.Ε.

Φέτος έχουν δηλώσει συμμετοχή 36 αγοραστές από 18 χώρες του κόσμου, οι οποίες είναι οι εξής: FYROM, Βέλγιο, Τουρκία, Κύπρος, Γερμανία, Ουγγαρία, Ισραήλ, Ιταλία, Μ. Βρετανία, Δανία, Ολλανδία, Γιουγκοσλαβία, Ιράν, Τσεχία, Φινλανδία, Γαλλία, Ρουμανία, Ισπανία. Από ελληνικής πλευράς έχουν δηλώσει συμμετοχή μέχρι στιγμής 6 αγοραστές.

Η Βιντεοθήκη φιλοξενεί για αυτή τη χρονιά 321 ντοκιμαντέρ, αριθμός πολύ υψηλότερος από τον περσινό, και ρεκόρ στην ιστορία του φεστιβάλ. Από αυτά, τα 120 συμμετέχουν στο επίσημο τμήμα της διοργάνωσης ενώ τα 201 παρουσιάζονται αποκλειστικά και μόνο την αγορά.

Οι ελληνικές παραγωγές που εντάσσονται στην Βιντεοθήκη είναι 108. Πρόκειται για παραγωγές της ΕΡΤ, της ΕΡΤ3, του ΕΚΚ, καθώς και ανεξάρτητες παραγωγές. Οι 203 είναι συμμετοχές από 43 ξένες χώρες.

Στις 3 πρώτες μέρες λειτουργίας, οι θεάσεις έφτασαν τις 500.

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ ΤΟΥ 5ου ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ



Γεμίζοντας την τσάντα εισιτήρια...



Το Φεστιβάλ ξεκινά...



Ο σκηνοθέτης της ταινίας Η κουζίνα των ονείρων, Li Ying



Η παραγωγός Margaret Smilow



Η Μαρία Ρούσση και η Κατερίνα Κακλαμάνη στα εγκαίνια της έκθεσης φωτογραφίας του Andres Serrano



Στηνμιότυπο από τη χθεσινή ημερίδα «Παλαιστής: Πόλεμος και παιδιά»

Συναντήσεις με τους Δημιουργούς

ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT, Φουαγιέ - Είσοδος Ελεύθερη

Πέμπτη 6.3

- 11-11.30
- SHANIN PARHAMI, KIYA TABASSIAN Τζαμπαρούτ
- MICHELLE MASON Το Χωριό της Φιλίας
- 11.30-12.30
- ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΛΙΟΥ Et in Arcadia Ego
- ΝΙΚΟΣ ΑΛΕΥΡΑΣ Η Παράσταση
- ΠΑΝΟΣ ΚΑΡΚΑΝΕΒΑΤΟΣ Πνοή της Γης
- 12.30-13.30
- ΜΑΖΙΑΡ ΒΑΧΑΡΙ Στον Ιστό της Αράχνης
- ΑΥΦΕΡ ΕΡΓΥΝ Ενώπιον στη Θέλησή μου
- ΜΟΧΑΜΜΑΔ ΑΗΜΑΔΙ Ένας Αιχμάλωτος Περιμένει
- 13.30
- ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΥΩΝΑΣ

Παρασκευή 7.3

- 11.30-11.30
- PETTER METTLER Τζόγος, Θεοί και LSD
- KIMI TAKESUE Σταυροδρόμια του Ουρανού
- 11.30-12.30
- ΓΙΩΡΓΟΣ ΖΕΡΒΑΣ Μου Λένε να μην σ' αγαπώ
- ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΛΕΣΗΣ Freddy
- ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΓΓΕΛΟΥΔΗΣ Ονειρεύονται τα Ζώα την Παιδική Ηλικία;

12.30-13.30

- CARLOS BOSCH Πάνω σε μια Σχεδία
- JENIFER DWORKIN Η Λοβ και η Νταϊν
- 13.30
- ΜΑΡΙΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ-ΠΑΠΑΛΙΟΥ

Σάββατο 8.3

- 11-11.30
- DAMIAN PETTIGREW Φελίνι, Είμαι Γεννημένος Ψεύτης
- 11.30-12.30
- ΓΙΟΥΡΙ ΑΒΕΡΩΦ Σεισμός
- ΕΙΡΙΝΑ ΜΠΟΪΚΟ Υπάρχουν Λιοντάρια στην Ελλάδα;
- ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΥ Τα Καρνάγια της Ιερισσού
- ΤΑΣΟΣ ΦΑΡΡΑΣ Ανδρέας Εμπειρικός
- 12.30-13.30
- ΛΟΥΚΙΑ ΡΙΚΑΚΗ Το Αιγαίο Μέσα από τα Λόγια των Ποιητών
- TIM ΚΟΥΛΜΑΣΗΣ & ΗΡΩ ΣΙΑΦΛΙΑΚΑ Οι Δρόμοι του Ρεμπέτικου
- ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ Ο Δρόμος προς τη Δύση
- 13.30
- ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΜΑΡΑΓΔΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

5ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ- ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ: ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ - ΕΡΤ Α.Ε.

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ: ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ: DEWAR'S ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΟΙΝΟΥ - HELEXPO

ΦΥΛΛΟ ΕΚΤΟΣ ΣΕΙΡΑΣ • ΠΕΜΠΤΗ 6 ΜΑΡΤΙΟΥ 2003

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΙΟΥΚΑΣ - ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΙΤΣΗΣ - ΑΓΓΛΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΤΣΙΣ - ΣΥΝΟΨΕΙΣ ΤΑΙΝΙΩΝ: ΜΑΙΡΗ ΚΙΤΡΟΦ - ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΡΗΤΑΣ, ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ - ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ - ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΜΟΥΓΚΟΣ-ΕΝΤΥΠΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΠΛ. Αριστοτέλους 10, 546 23 Θεσσαλονίκη • Τηλ.: 2310 378 400
e-mail: info@filmfestival.gr • www.filmfestival.gr

16 χρόνια...

Οι άνθρωποι έχουν τη δύναμη!

Η επιστροφή των μαζικών κινημάτων είναι γεγονός!

...και η ιστορία συνεχίζεται

Ισαύρων 3
τηλ. 2310 267484
fax 2310 287869
exostis@hotmail.com
exostis@aia.gr

οραματιστής του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, ακούραστος ομιλητής, σαν τον Κάστρο του ηματογράφου, μετά την πέμπτη χρονιά εξέλιξης του Φεστιβάλ, σχεδιάζει επιπλέον κινήσεις που θα κινήσουν το ελληνικό και βαλκανικό ντοκιμαντέρ να κατακτήσει το χώρο που του αρμόζει. Οι δυνατότητες υπάρχουν, αρκεί να τις αξιοποιήσουν οι ντοκιμαντερίστες φτιάχνοντας ποιοτικές ταινίες.

Η σημασία της μεγαλύτερης διάρκειας που έχει φέτος το Φεστιβάλ;

Είναι ακόμη πείραμα, σαν μια κίνηση στο σκοτάδι, για την οποία είμαι αισιόδοξος πως μπορεί ν' αποδώσει. Κάθε προσπάθεια πρέπει να έχει μια εξελικτική πορεία: κάθε πράγμα αρχίζει σ' επίπεδο και στη συνέχεια αυξάνει το μέγεθος, το περιεχόμενο και οι προοπτικές του. Κάτι ανάλογο γίνεται φέτος με το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ. Λειτουργήσαμε πέντε χρόνια μέσα σ' ένα περικυκλωμένο μέγεθος και τώρα ξεκινούμε τη δεύτερη πενταετία με άλλες προοπτικές, περισσότερες μέρες και χώρους προβολών. Επίσης, είναι μεγαλύτερος ο όγκος του προγράμματος, φυσικά, προέκυψαν αλλαγές από τις μεταλλάξεις που έκαναν στο τμήμα του ελληνικού ντοκιμαντέρ, που είναι και διαδραστικό.

Είναι σημαντικό είναι αυτό το άνοιγμα προς το ελληνικό ντοκιμαντέρ;

Πώς διαγράφονται προοπτικές πρόκλησης για τους δημιουργούς κυρίως, επειδή αποκτούν θεαματικότητα. Έτσι, έχουν πιο συγκεκριμένη παρουσία στο χώρο κι αυτό, φυσικά, προάγει κάποιες ευθύνες από μέρους τους. Θα πρέπει, δηλαδή, να αναβαθμισμένο ρόλο τους να τον υποστηρίξουν με σημαντικό έργο, αυξημένη παραγωγή και με μια δραστηριότητα που δικαιολογήσει αυτές τις θεσμικές αλλαγές προς όφελός τους. Πώς αυτά θα συμβούν, γιατί υπάρχουν και ταλαντούχοι ντοκιμαντερίστες στον τόπο μας, αλλά και η συνειδητοποίηση ότι οι ντοκιμαντέρ είναι ένα έγκυρο και ζωτικό μέσο έκφρασης, και το φυσικό επακόλουθο των πλεονεκτημάτων που έχουν προκύψει από τις νέες τεχνολογίες, οι οποίες έχουν χαμηλώσει το κόστος παραγωγής. Αυτό που έλειπε μέχρι στιγμής –και προάγει ν' αλλάξω την κατάσταση– είναι η δυνατότητα προώθησης του ελληνικού ντοκιμαντέρ, η δυνατότητα να το βγάλει κάποιος από τα στενά σύνορα του τόπου μας και να τραβήξει την προσοχή άλλων μεγαλύτερων χώρων. Προς τα εκεί βαδίζουμε, και οι νέες εξελίξεις.

Ποια κατεύθυνση θα πρέπει να γίνει το επόμενο έτος;

Το βήμα θα πρέπει να γίνει προς την κατεύθυνση της προώθησης και της προαγωγής του ντοκιμαντέρ. Πρέπει να βρούμε τον τρόπο, ώστε να φέρουμε το ντοκιμαντέρ στο κέντρο της προώθησης του υπόλοιπου κόσμου, του ευρύτερου κοινού. Το ντοκιμαντέρ, πάνω απ' όλα, είναι πληροφόρηση και επικοινωνία, κι αυτό προϋποθέτει άλλους τρόπους στήριξης, οι οποίοι διαφέρουν από αυτούς που εφαρμόζονται στα μέσα ψυχαγωγίας. Εφόσον τα θέματα που παρουσιάζουν είναι γενικότερου ενδιαφέροντος και αφορούν τον υπόλοιπο κόσμο, κι όχι μόνο τη δική μας κοινωνία, τότε η εύρεση λύσεων είναι επιτακτική. Χρειάζεται να επιπλέον κατευθυντήρια στρατηγική. Εκεί στοχεύει η λειτουργία του newsletter docimagesupdate, που μόλις ξεκίνησε κι ε' αποστέλλεται ηλεκτρονικά ανά τετράμηνο, παρέχοντας και ειδήσεις που αφορούν την κίνηση του ντοκιμαντέρ στο ελληνικό χώρο. Εκ παραλλήλου, η σχεδιαζόμενη διοργάνωση του Πληροφοριών, καθώς και μιας Βιντεοθήκης που θα εδρεύει στη Θεσσαλονίκη και θα λειτουργεί προς χρήση των φίλων του ντοκιμαντέρ, είναι οι σημαντικές προτεινόμενες εξελίξεις για το άμεσο μέλλον. Το κοινό της Θεσσαλονίκης εδώ και πενταετία εκπαιδεύεται στο ντοκιμαντέρ. Κι αυτό είναι ουσιαστικό από τις αντιδράσεις του, που φανερώνουν μεγαλύτερη κατανόηση. Οι θεατές αντιλαμβάνονται τη σημασία της ενημέρωσης από το ντοκιμαντέρ πολύ καλύτερα από πριν. Αυτό νομίζω είναι καθαρά αποτέλεσμα της ύπαρξης ενός Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ στη Θεσσαλονίκη.

Αποκομίστηκε από την εμπειρία της παρουσίας ελληνικών ντοκιμαντέρ στο Ιράν;

Το ελληνικό ντοκιμαντέρ μπορεί να ταξιδέψει, χωρίς αμφιβολία,

Δημήτρης Εϊπίδης

Αυτό το διαπιστώνω κάθε χρόνο, όταν έχουμε εδώ καλεσμένους από άλλα ευρωπαϊκά φεστιβάλ, οι οποίοι βρίσκουν ενδιαφέρον στο ελληνικό ντοκιμαντέρ και μας προσκαλούν να οργανώσουμε παρουσιάσεις στις χώρες τους. Συγκεκριμένα, εκτός του Ιράν, είχα δύο προτάσεις, μία από την Ιταλία και μία από τη Φινλανδία, οι οποίες είναι πραγματοποιήσιμες. Εφόσον το Φεστιβάλ επεκτείνει τις προοπτικές και τις δραστηριότητές του, αυτά τα πράγματα θα γίνουν πλέον συστηματικά. Έτσι, θα δοθεί μια δόση οξυγόνου στο ελληνικό ντοκιμαντέρ, που τώρα του λείπει. Δεν είναι πλέον μόνο τα χρήματα το ζητούμενο στο επίπεδο παραγωγής, γιατί τώρα πα ο καθένας, με την ψηφιακή κάμερα στα χέρια του, έχει τη δυνατότητα να παράγει μια ταινία. Τι γίνεται όμως μετά; Η ταινία θα μείνει στο ράφι; Ίσως, απλώς, τη δουν κάποιοι φίλοι του;

Μπορούν να επεκταθούν οι κινήσεις περεταίρω προώθησης του ελληνικού ντοκιμαντέρ και σε άλλα μέρη του κόσμου;

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ντοκιμαντέρ, το οποίο βρίσκεται κάθε χρόνο στη Θεσσαλονίκη, συζητά προτάσεις για συμπαραγωγές στην περιοχή των Βαλκανίων. Σ' αυτούς τους τομείς μπορούμε να ενεργοποιηθούμε ακόμη περισσότερο, εφόσον ισχύσει η αντίληψη ότι το Φεστιβάλ θα επεκτείνει τις δραστηριότητές του και σ' άλλες κατευθύνσεις. Μολονότι είναι πετυχημένο και με πολύ καλές προοπτικές, ουσιαστικά δεν επαρκεί όπως έχει. Το Φεστιβάλ ως θεσμός είναι είδος αναχρονιστικό. Όπως γνωρίζουμε, έχει πολύ μικρή διάρκεια, αφορά μονάχα μία περιοχή και δεν καλύπτει τις ανάγκες του ευρύτερου χώρου.



Οι μαθητές του αφγανικού σχολείου, το οποίο χτίστηκε με τα χρήματα που συγκεντρώθηκαν στο περσινό τηλεμαραθώνιο, που έγινε με τη συνεργασία της ΕΤ3 και του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης.

Υπάρχουν απεριόριστες δυνατότητες που πρέπει να λάβουμε υπόψη. Αυτή τη στιγμή έχουμε μια λίστα παραληπτών του δελτίου τύπου docimagesupdate στο διαδίκτυο, (για περισσότερες πληροφορίες www.filmfestival.gr) που φτάνει τις 2500 διευθύνσεις. Θέλουμε ν' αδράξουμε κάθε δυνατότητα που μας δίνουν οι νέες τεχνολογίες, αναγνωρίζοντας ότι το ντοκιμαντέρ μπορεί και πρέπει να παίξει ένα πολύ σοβαρό ρόλο στην κοινωνία μας. Αυτό χρειάζεται να το στηρίξουμε ενεργά, όχι απλώς με λόγια, αλλά με πράξεις.

Η φετινή σοδειά του ντοκιμαντέρ, αυτή που συγκεντρώσατε στο πρόγραμμα του Φεστιβάλ, ποιες σκέψεις σας προκαλεί; Πού υπάρχει το φως και η αισιοδοξία;

Δεν ξέρω αν υπάρχει φως και αισιοδοξία, καθώς είμαστε στα πρόθυρα ενός οδυνηρού και καταστροφικού πολέμου. Ο σκεπτόμενος άνθρωπος ανά την υφήλιο, κι αυτό γίνεται ορατό από τις πρόσφατες ειρηνιστικές διαδηλώσεις, ανησυχεί σοβαρά για το ενδεχόμενο ο πολιτισμός μας να οπισθοδρομεί. Αντί να γίνονται προσπάθειες σοβαρές και να επιλύονται διεθνή προβλήματα μέσω από πολιτικές διαδικασίες, καταλήγουμε στον αναχρονισμό της βίας του στρατού και του πολέμου ως τρόπους επίλυσης προβλημάτων. Ο πόλεμος είναι μια κίνηση αισχρή και απάνθρωπη, κυρίως όταν προέρχεται, αποκάλυπτα, από μια υπερδύναμη ενάντια σε μια μικρή και σχετικά ανυπεράσπιστα χώρα. Είναι φυσικό οι άνθρωποι να αισθάνονται ανήσυχοι, και θα έλεγα πως δεν υπάρχει αισιοδοξία: τουλάχιστον όχι για το άμεσο μέλλον.

Εδώ διαφαίνεται η σημασία του ρόλου του ντοκιμαντέρ;

Το ντοκιμαντέρ θα πρέπει να εκφράζει αυτές τις ανεξάρτητες φωνές. Ο δημιουργός-ντοκιμαντερίστας, με περίσκεψη, βγαίνει με την κάμερά του στην Παλαιστίνη, στο Ιράκ, στο Αφγανιστάν ή στο Λίβανο, σε σημεία αιχμής, και καταγράφει πράγματα που αλλιώς δε θα έφταναν ποτέ στην αντίληψη του υπόλοιπου κόσμου. Ας μην ξεχνάμε πως τα μέσα ενημέρωσης, όπως λειτουργούν ανά τον κόσμο, είναι καθοδηγούμενα κι εξαρτημένα. Οι πηγές πληροφόρησής μας προέρχονται κυρίως από τα αμερικάνικα πρακτορεία ειδήσεων και αυτά υποστηρίζονται από τον κόσμο των μεγάλων επιχειρήσεων και του οικονομικού κατεστημένου. Έτσι, τα όσα μαθαίνουμε κι εκλαμβάνουμε ως πληροφορία από τις τηλεοράσεις, τις εφημερίδες, κλπ, είναι προκατασκευασμένη ειδησεογραφία, για να εξυπηρετεί και να συμπίπτει με τα συμφέροντα αυτών που εξυπηρετεί. Έχουν την ικανότητα κι επηρεάζουν ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού. Έτσι εξηγείται το ότι, σήμερα στις ΗΠΑ, ένας μεγάλος αριθμός πολιτών υποστηρίζει τον πόλεμο κατά του Ιράκ. Πολλές φορές επηρεάζονται ακόμη και εθνικές εκλογές. Στο Ισραήλ ξαναψήφισαν ως πρωθυπουργό έναν ακραίο φιλοπόλεμο πολιτικό. Μιλάμε για έναν λαό που έχει μεγάλο αριθμό μορφωμένων ανθρώπων και μια τρομερή ιστορική εμπειρία. Κι όμως, νομίζω πως από ψεύτικη πληροφόρηση, έχουν εξωθηθεί σε μια ακραία αρνητική θέση απέναντι στον παλαιστινιακό λαό. Αυτό είναι το πολύ σημαντικό στοιχείο που κάνει το ντοκιμαντέρ. Είναι απαραίτητο να υπάρχει, να στηρίζεται και να διευρύνει το ρόλο του.

Υπάρχει χώρος στις αίθουσες και στην τηλεόραση που δεν έχει κατακτηθεί ακόμη από το ντοκιμαντέρ;

Απολύτως. Το ντοκιμαντέρ είναι είδος τόσο παλιό, όσο είναι ο κινηματογράφος μυθοπλασίας, αλλά, παράλληλα, έχει αναγεννηθεί και αλλάζει ριζικά. Έχει περάσει πλέον η εποχή που βλέπαμε ζωάκια, πουλάκια και τη φύση. Αυτό το στοιχείο υπάρχει ακόμη και θα συνεχιστεί, αλλά δεν είναι το μόνο. Το ντοκιμαντέρ, πλέον, παίρνει περισσότερο οργανωμένη στάση στα πράγματα, και αποκτά ανθρωποκεντρικούς στόχους και κοινωνικό προσανατολισμό. Το ντοκιμαντέρ γίνεται ένα εργαλείο της δημοκρατίας.

Συνέντευξη: Χρίστος Καλλιόγης



Michael Moore

Μπορεί ένας κούκος να φέρει την Άνοιξη;

«Ευτυχώς οι ταινίες μου προβάλλονται στις αίθουσες και είμαι από τους λίγους τυχερούς "αριστερούς" που η δουλειά τους έχει προβληθεί από το NBC στις ΗΠΑ», αναφέρει και συμπληρώνει: «Τα Βιβλία μου τυπώνονται και έχουν μεγάλη ανταπόκριση στο ευρύ κοινό. Έτσι, θεωρώ τον εαυτό μου πραγματικά τυχερό, σε σύγκριση με όσα ισχύουν γι' άλλους συναδέλφους».

Μέσα από τη δουλειά σας υπηρετείτε ένα σκοπό ανθρωπιστικού περιεχομένου και υποβάλλετε δύσκολες ερωτήσεις. Η κυβέρνηση των ΗΠΑ σας έχει χαρακτηρίσει πρόσωπο επικίνδυνο.

Όλοι αυτοί μιλούν πολύ και σου υποδεικνύουν να προσέχεις το ένα και το άλλο. Ενθαρρύνονται από το γεγονός πως με τη δουλειά μου μπορώ να επιφέρω κάποιες αλλαγές. Όταν έκανα το *Ρότζερ κι Εγώ*, η GM δεν απέλυσε ούτε ένα εργαζόμενο και δεν μπόρεσε να κλείσει κάποιο από τα εργοστάσιά της στο Μίτσιγκαν για τα επόμενα τρία χρόνια. Η δημοσιότητα που προκάλεσε η ταινία ευθυνόταν για τη στάση αυτής της πολυεθνικής εταιρίας.

Όλες οι ταινίες που έχω κάνει, μ' έχουν δυσκολέψει πολύ μέχρι να τις ολοκληρώσω, αλλά μου έχουν δώσει και μεγάλη ευχαρίστηση. Με το σόου στην τηλεόραση πετύχαμε μια ασφαλιστική εταιρία να πληρώσει για τη χειρουργική επέμβαση ενός πελάτη της, την οποία προηγουμένως αρνιόταν ν' αναλάβει. Βλέπω, λοιπόν, ότι η δουλειά μου έχει αντίκτυπο και, αν κάποιος επηρεαστεί απ' αυτήν και κάνει το ίδιο, τότε πιστεύω ότι ωφελεί πραγματικά κι εξυπηρετεί έναν πολύ σημαντικό σκοπό.

Σπανίζουν στις ΗΠΑ οι περιπτώσεις ανθρώπων που αμφισβητούν την κατάσταση πραγμάτων;

Πιστεύω πως υπάρχουν εκατομμύρια άνθρωποι σαν και μένα, οι οποίοι γνωρίζουν τι συμβαίνει και δε μένουν στην επιφάνεια των πραγμάτων. Απλώς δεν έχουν φωνή.

Τι σας προσελκύει στο ντοκιμαντέρ και στην πιο προσεγγισμένη έρευνα της ειδησεογραφίας;

Πιστεύω ότι οι δημοσιογράφοι σήμερα είναι οι πιο τεμπέληδες επάγγελματίες που υπάρχουν σ' όλο τον κόσμο. Οι δημοσιογράφοι που παρουσιάζουν τα καθημερινά δελτία ειδήσεων ιδίως, επαναλαμβάνουν τις ίδιες ιστορίες συνεχώς. Δεν ερευνούν σε βάθος, δε δουλεύουν καθόλου και με τη λιγότερη δυνατή προσπάθεια παρουσιάζουν ρεπορτάζ. Καλύπτουν επιφανειακές ιστορίες, κάτι το οποίο είναι πολύ εύκολο. Αυτοί οι δημοσιογράφοι πρέπει ν' αναρωτηθούν γιατί δε θέτουν δύσκολα ερωτήματα και ασχολούνται με τα εύκολα. Οι δημοσιογράφοι της τηλεόρασης «σκοτώνουν» περισσότερο κόσμο με τις ανακρίβειές τους, απ' ό,τι τα όπλα που κυκλοφορούν στο Λος Άντζελες. Δεν ψάχνουν την αλήθεια κι εξαρτώνται από τα κανάλια για τα οποία εργάζονται. Χειραγωγούν το μυαλό των ανθρώπων, κι αυτό είναι φρικτό κατά τη γνώμη μου, αρκεί βέβαια να βγάλουν χρήματα. Λόγου χάρη, μπορούν να ρωτήσουν γιατί η οικογένεια του Μπιν Λάντεν χρηματοδοτεί

Ο Μάικλ Μουρ χρησιμοποιεί το ντοκιμαντέρ ως εργαλείο για τη στήριξη της δημοκρατίας και ταυτόχρονα καταφέρνει να διεισδύει στα βραβεία και το πλατό κοινό. Τολμηρός, γνώστης της ρητορικής, πνευματώδης, καταφέρεται ενάντια στο οικονομικό και πολιτικό κατεστημένο των ΗΠΑ. Οι ταινίες του Μουρ παίζονται στις αίθουσες, ξεφεύγουν από την κατηγοριοποίηση και αποτελούν εξαίρεση στο στενά περιορισμένο χώρο κίνησης των πληροφοριών στα μέσα επικοινωνίας. Άραγε στο χώρο αυτό γωνιάζεται μονάχα ο μεγαλόσωμος Μουρ ή ο ίδιος μπορεί να βοηθήσει στο άνοιγμα του τοίχου της κατευθυνόμενης πληροφόρησης;

την οικογένεια Μπους τα τελευταία 20 χρόνια; Εσείς προσωπικά το γνωρίζατε αυτό; Γνωρίζατε ότι ο Μπους φυγάδευσε τους συγγενείς του Μπιν Λάντεν την εβδομάδα μετά την επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου, χωρίς να τους ανακρίνει το FBI ή οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία; Ο Μπους ζήτησε να τους προστατέψουν αμέσως, χωρίς καμιά άλλη νομική κάλυψη. Γιατί να μη θέτουν, λοιπόν, πιο ουσιαστικά ερωτήματα οι δημοσιογράφοι στις ΗΠΑ, γιατί δεν κάνουν πιο καλά τη δουλειά τους και μας κοροϊδεύουν; Ο πρόεδρος Μπους γνώριζε από τον Αύγουστο για την επικείμενη επίθεση στις 11 Σεπτεμβρίου. Δε γνωρίζω τι πρέπει να κάνουμε για να προστατέψουμε τους εαυτούς μας από τους τρελούς: πάντα υπάρχουν αυτοί ανάμεσά μας. Δε χρειάζομαι τις χολυγουντιανές αηδίες και τα σκουπίδια τους.

Πιστεύετε ότι η κυβέρνηση Μπους χρησιμοποιεί ακόμη τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου για να προωθήσει τα σχέδιά της, και το φόβο που αισθάνονται οι άνθρωποι για να εξυπηρετήσει τους δικούς της ιδιοτελείς σκοπούς και τα συμφέροντά της;

Στο δεύτερο αεροπλάνο που προσέκρουσε στον πύργο υπήρχε ένας συνεργάτης μου παραγωγός, ο οποίος έχασε τη ζωή του. Με την οικογένειά μου ζούμε στο Μανχάταν, όπου έντεκα πυροσβέστες έχασαν τη ζωή τους. Τους γνωρίζαμε, γιατί έμεναν στην ίδια γειτονιά με μας. Το να χρησιμοποιείς το θάνατο όλων αυτών των ανθρώπων για να προωθήσεις τα σχέδιά της δεξιάς πολιτικής παράταξης, για να περιορίσεις την ανθρώπινη ελευθερία και για να φορολογήσεις τους φτωχούς, και, επιπλέον, για να πλουτίσουν περισσότερο οι πλούσιοι, πιστεύω πως είναι α-



“Πιστεύω πως υπάρχουν εκατομμύρια άνθρωποι σαν και μένα, οι οποίοι γνωρίζουν τι συμβαίνει και δε μένουν στην επιφάνεια των πραγμάτων. Απλώς δεν έχουν φωνή.”

παράδεκτο και ανήθικο. Θέλουν να έχουμε την προσοχή στραμμένη στο συνεχές πόλεμο κατά της τρομοκρατίας και όχι στα ουσιαστικά προβλήματα, γιατί αυτό συμφέρει τον Μπους. Πιστεύω ότι οι άνθρωποι δεν πρέπει να φοβούνται, αλλά να ξέρουν να είναι σε εγρήγορση συνεχώς. Για παράδειγμα, επιτρέπεται να έχεις μαζί σου στο αεροπλάνο σπέρτα και αναπνευστήρα, ενώ όλοι γνωρίζουμε πως είναι επικίνδυνο και δεν επιτρέπεται ο πάγος. Όμως, όλοι καταλαβαίνουμε πως οι εταιρίες που πνούν επηρεάζουν τον Μπους και αυτός απλώς υπηρετεί τα συμφέροντά τους. Το λόμπι τους είναι πιο σημαντικό από την ασφάλεια των επιβατών στο αεροπλάνο. Η μήπως η ασφάλειά μας αποτελεί ένα προκάλυμμα για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους; Ο ηγέτης χρειάζεται το συνεχές πόλεμο για να διατηρήσει ένα κλίμα αβεβαιότητας και υπέρμετρου φόβου ανάμεσα στο λαό. Πρέπει να πιστεύουμε ότι ο εχθρός βρίσκεται παντού και μπορεί να χτυπήσει ανά πάσα στιγμή, έτσι να φοβόμαστε συνέχεια. Ο Τζορτζ Όργουελ, στο βιβλίο του 1984, προλέγει κάτι τέτοιο. Οι άνθρωποι παραιτήθηκαν από τα δικαιώματά και τις προσωπικές τους ελευθερίες, και έδωσαν πλήρη εξουσία στον ηγέτη, γιατί ήθελαν να ζήσουν πιο πολύ. Πίστεψαν ότι μπορούσαν να πεθάνουν ανά πάσα στιγμή τόσο φοβισμένοι ήταν. Οι ηγέτες της δεξιάς το γνωρίζουν καλά αυτό και η επίθεση της 11ης Σεπτεμβρίου τους βόλεψε πολύ για να πραγματοποιήσουν τα σχέδιά τους. Ο Μπους λέει ότι αυτός ο πόλεμος δε θα τελειώσει ποτέ και νομίζω ότι αυτό είναι ανήθικο και ντροπιαστικό.

Πιστεύετε πως μέσ' από το έργο σας μπορείτε να επηρεάσετε τη νοοτροπία των ανθρώπων;

Διάβασα σε μια στήλη Νορβηγών δημοσιογράφων ότι ο *Ακέρυχτος Πόλεμος* θ' αποτελέσει την αιτία για την οποία ο Μπους δε θα κερδίσει τις επόμενες εκλογές. Μου φάνηκε πραγματικά υπερβολικό. Θα είμαι πολύ ευχαριστημένος, αν κάνω μια ταινία για την οποία και οι Αμερικανοί συμπολίτες μου θα μείνουν επίσης ευχαριστημένοι. Είναι πολύ μεγάλη ικανοποίηση να έχεις κάνει μια καλή ταινία με σημαντική επίηχηση. Δεν πιστεύω ότι επιτελώ αποστολή και ότι είμαι εκτιβιστής, διότι συμμετέχω ενεργά σε μια δημοκρατία και δε είμαι απλώς ένας θεατής. Αν δε συμμετέχεις, τότε δεν υπάρχει δημοκρατικό πολίτευμα. Είμαι σκηνοθέτης και κάνω ταινίες. Αν κάποιος εμπνευστεί από τις ταινίες μου, αυτό είναι ένα μεγάλο επίτευγμα.

Είστε αισιόδοξος για το μέλλον της αμερικάνικης κοινωνίας και βλέπετε να υπάρχουν σημάδια για τη βελτίωσή της;

Νομίζω ότι δε θα έκανα τον *Ακέρυχο Πόλεμο*, αν ήμουν πράγματι αισιόδοξος. Στο συγκεκριμένο θέμα, της χρήσης των όπλων, δεν μπορώ να αισιοδοξώ. Πιστεύω ότι το έχουμε παρακάνει. Υπάρχει ελπίδα για τους Καναδούς, τους Αυστραλούς και τους Ευρωπαίους, αλλά ταυτόχρονα υπάρχει ο κίνδυνος να μοιάσετε σ' εμάς και, μάλιστα, πιστεύω ότι προσπαθείτε να το κάνετε. Υπάρχουν πολλοί ανισόρροποι άνθρωποι γύρω μας,

Συνέντευξη: Χρίστος Καλλιτόπουλος

ο ντοκιμαντέρ μπορεί να στηρίξει την υγιή λειτουργία της δημοκρατίας. Ενδια-
φέρεται, επίσης, και για την καλή υγεία των θεατών του. Οι γιατροί, αν και θα
έλαμε να τους αποφύγουμε, είναι αναγκαίοι, γι' αυτό πρέπει να είναι φίλοι
ας. Ωστόσο, ανάμεσα στα ζώα της ζούγκλας γιατροί δεν υπάρχουν. Μία
πό τις ταινίες που συγκέντρωσαν το μεγάλο ενδιαφέρον του κοινού εί-
ναι η *Αγιουβέρδα: Η τέχνη της Ύπαρξης*. Ένας από τους ήρωές της εί-
ναι ο δόκτωρας Νίκος Κωστόπουλος, ο οποίος υποστηρίζει πως ο
γιατρός πρέπει να κερδίσει την καρδιά του ασθενούς και, επίσης,
πως ο άνθρωπος πρέπει να είναι γιατρός του εαυτού του.

Νίκος Κωστόπουλος



Ο γιατρός πρέπει να έρχεται σε επαφή με την καρδιά του ασθενή του

από τα κύρια θέματα έρευνας που απασχο-
ύν το Νίκο Κωστόπουλο είναι το άγχος, για το
ποίο αναφέρει ότι, σήμερα, αποτελεί πρόβλημα
που σχετίζεται με τις αιτίες πολλών σωματικών α-
σθενειών, όπως αλλεργίες, κρυολογήματα, λοι-
μώξεις του αναπνευστικού, κι επίσης πολλών ψυ-
χολογικών προβλημάτων. Για παράδειγμα, η κα-
ταλίψη υπολογίζεται πως θα είναι η δεύτερη α-
σθένεια στη γη το 2010, και μία από τις αιτίες της
είναι το άγχος. Επειδή στην κλασική ιατρική δεν
πάρουν φάρμακα γι' αυτό το θέμα, ενδιαφέ-
ρεται να πάει στην Ινδία και να το ερευνήσει.

Εκεί που προσέλκυσε στην εναλλακτική ιατρική;

Προσέλασα ιατρική στην Αθήνα. Είχα μια αίσθηση ότι η συμβατι-
κή ιατρική ήταν η ραχοκοκαλιά των σπουδών μου, αλλά, στο
πρόσφατο έτος, το 1980, στο πανεπιστήμιο, γνώρισα τη σχολή ο-
μοιοπαθητικής του Βυθούλκα. Επειδή διαισθανόμουν πως υ-
πάρχει σ' αυτήν κάτι παραπάνω από τη συμβατική ιατρική, πα-
ρακολούθησα την τότε σχολή και πήρα το δίπλωμα. Όταν προ-
σάρχησα με την ομοιοπαθητική, είχα μια μικρή αμφιβολία. Τότε
ήμουν στην Ελλάδα ή το ένα ή το άλλο. Δεν πιστεύω όμως σ' αυ-
τήν την άποψη. Πιστεύω πως όταν υπάρχει στη γη κάτι χρήσιμο,
πρέπει να εντοπίσει κάποιος αυτή τη χρησιμότητα και να
προσπαθήσει να τη συνδυάσει με άλλες τέχνες, παρά να τις α-
πορρίπτει. Για μένα ήταν ξεκάθαρο πως και η μονάδα εντατικής
θεραπείας είναι χρήσιμη, αλλά, ταυτόχρονα, υπάρχουν νοσήματα
που η συμβατική ιατρική δεν μπορεί πραγματικά ν' αντιμετω-
πίσει.

Ποια είναι αυτά τα νοσήματα;

Νοσήματα που είναι χρόνια και τα οποία δε σχετίζονται με βα-
ριές βλάβες οργάνων, όπως η κίρρωση ήπατος λόγω χάρη, αλ-
κοολογενή. Στην περίπτωση των ατυχημάτων η συμβα-
τική ιατρική είναι πολύ χρήσιμη, όπως και στις τεχνολογικές ε-
πεμβάσεις, αλλά από εκεί και πέρα το φάσμα της εξαντλείται.
Παρά, αν έχεις πονοκεφάλους και προβλήματα τα οποία οφεί-
νται στη δυσαρμονική λειτουργία των συστημάτων του οργα-
νισμού, θα πάρεις παυσίπονα τα οποία, λόγω των παρενεργειών
τους, δεν μπορείς να τα χρησιμοποιήσεις για μεγάλο χρονικό
διάστημα. Στον άνθρωπο υπάρχουν συστήματα τα οποία συνερ-
γάζονται, όπως το νευρικό σύστημα, το ανοσοποιητικό σύστη-
μα. Παλιά πιστεύαμε σε ξεχωριστές ειδικότητες, οφθαλμολο-
γία, νευρολογία, ανοσολογία κα. Τώρα στις ΗΠΑ και την Αγγλία
παρατηρούμε ειδικότητες που τις λέμε ψυχο-νευρο-ανοσοποιητικο-εν-
δοκρινολογία. Δεν βλέπουμε μόνο το πώς δουλεύει ένα σύστη-
μα, αλλά το πώς διάφορα συστήματα αλληλεπιδρούν. Γι' αυτή
την αλληλεπίδραση συστημάτων δεν έχουμε φάρμακα ακόμη,
γιατί νομίζω πως σ' αυτή την περίπτωση οι, σε παρένθεση, εναλ-
λακτικές ιατρικές μπορούν να βοηθήσουν πολύ, και ειδικά η Αγι-
ουβέρδα. Παρόλο που κατάγομαι από την Ελλάδα και θα έπρεπε
να υποστηρίζω περισσότερο τον Ιπποκράτη, βλέποντας τα κεί-
νην του σε σύγκριση με αυτά της Αγιουβέρδα, ανακαλύπτω
πως είναι πολύ πιο πρακτικά τα δεύτερα. Περιγράφουν ασθέ-
νεις, συγκεκριμένα φάρμακα, πορείες και αρχές θεραπείας με

μεγάλη λεπτομέρεια. Στην Ινδία υπάρχουν πανεπιστήμια τα ο-
ποία διδάσκουν Αγιουβέρδα και υπάρχει πρωτογενής περίθαλ-
ψη που ασχολείται με την Αγιουβέρδα.

Πού μπορεί να βοηθήσει η Αγιουβέρδα;

Συνοψίζοντας θα έλεγα πως η συμβατική ιατρική είναι πάρα πο-
λύ χρήσιμη για οξείες καταστάσεις, ατυχήματα, κα. Αλλά για να
διατηρήσεις την υγεία και για νοσήματα τα οποία είναι πιο πολύ
καθημερινά τι κάνουμε; Δεν παθαίνουν όλοι οι φίλοι μας αυτο-
κινητικό ατύχημα. Δεν έχουμε πολλά φάρμακα στη συμβατική
ιατρική για νοσήματα που έχουν σχέση με το άγχος. Έχουμε α-
νακαλύψει πως το άγχος είναι σαν ένας παρξενος ψυχολογικός
ιός, που διασπά την επικοινωνία ανάμεσα στο νευρικό και το α-
νοσοποιητικό σύστημα. Δηλαδή, όλοι γνωρίζουμε στην καθημε-
ρινή μας εμπειρία ότι, αν είσαι στεναχωρημένος, αν περάσεις
μια ψυχολογική δυσκολία, μπορεί λόγω χάρη να κρυολογήσεις
πο εύκολα. Έχουν βρεθεί πλέον οι ουσίες που συμβάλλουν στη
δυσλειτουργία του ανοσοποιητικού μας συστήματος. Για παρά-
δειγμα, αν κάποιος πάθει κατάλιψη ή κρίσεις πανικού, στη ρί-
ζα τους, πολλές φορές, είναι, πέρα από τη λάθος διατροφή και
το λάθος τρόπο ζωής, μια επαναλαμβανόμενη κρίση άγχους, η ο-
ποία δεν αντιμετωπίστηκε σωστά, εξόντωσε το νευρικό σύστη-
μα και μετά επήλθαν τα διάφορα νοσήματα που όλο και αυξάνο-
νται. Σκεφτείτε πόσος κόσμος παίρνει ηρεμιστικά χάπια για να
βιώσει καλά. Σ' αυτή την περίπτωση, νομίζω πως οι εναλλακτι-
κές ιατρικές μπορούν να βοηθήσουν πάρα πολύ.

Πώς εξηγείτε τον όρο Αγιουβέρδα;

Αγιουβέρδα είναι μια σανσκριτική λέξη. Υπάρχουν στην παρά-
δοση της Ινδίας μερικά πολύ παλιά κείμενα που λέγονται Βέδες.
Είναι τέσσερις αυτές οι Βέδες, οι οποίες ασχολούνται με την αλ-
ληλεπίδραση του ανθρώπου με το περιβάλλον σε όλα τα επίπε-
δα: αστρονομία, κτηνοτροφία, κοινωνική ζωή, μαθηματικά. Ένα
μέρος αυτής της τέταρτης βέδα είναι η Αγιουβέρδα. Η λέξη έχει
δύο συστατικά, άγιου και βέδα. Το άγιου σημαίνει ζωή και το βέ-
δα έχει σχέση με το αρχαίο ελληνικό οίδα και σημαίνει επιστήμη,
βαθιά γνώση. Δηλαδή αγιουβέρδα σημαίνει η επιστήμη της ζω-
ής. Σήμερα υπάρχουν επιστήμες, όπως η ομοιοπαθητική, η ο-
στεοπαθητική ή η φυτοθεραπεία κι άλλες, που έχουν συνήθως
στον τίτλο τους τον όρο θεραπεία. Στην Αγιουβέρδα πρέπει να
ξέρουμε όλη την επιστήμη της ζωής, δηλαδή τι τύπος ανθρώ-
που είσαι, τι τρως ή πώς συμπεριφέρεσαι. Αν διαπιστωθούν όλ'
αυτά, τότε μπορεί κανείς ν' αποφανθεί με σωστό τρόπο για την
προληπτική ιατρική που πρέπει ν' εφαρμοστεί σε κάθε περι-

**“Η ζωή δεν είναι απλώς κάτι στατικό
ή μια απλή εξέταση αίματος, πόσο είναι
το ζάχαρο και πόση η χολιστερίνη μου,
αλλά ως άνθρωπος με ποιο τρόπο επι-
κοινωνώ με όλο το σύμπαν. Αν η επι-
κοινωνία πάει λάθος, τότε εγκαθίσταται
κάποια ασθένεια.”**

πτωση. Δεύτερον, αν αρρωστήσει κάποιος, μπορεί επίσης ν' α-
ποφανθεί, ποιες είναι οι πιο ήπιες μέθοδοι που μπορούν να χρη-
σιμοποιηθούν -φυτά, διατροφή- για να επανέλθει στην υγεία με
τον πιο γρήγορο και φυσικό τρόπο.

Υπάρχει σχέση με την αρχαία ελληνική ιατρική;

Ο Ιπποκράτης μιλάει για τέσσερις χυμούς που τρέχουν στον ορ-
γανισμό μας και, αν υπάρχει ανισορροπία σ' αυτές τις ενέργειες,
μόνο τότε μπορεί να ξεκινήσει μια ασθένεια. Η αρχή είναι περί-
που ίδια, δηλαδή ότι η ασθένεια δεν είναι κάτι που πέφτει από
τον ουρανό, στις 10.45 το πρωί, αλλά ότι μερικές ενέργειες στον
οργανισμό μας για αρκετό καιρό βρίσκονταν σε ανισορροπία και,
καθώς πέρασαν ένα επίπεδο, επηρέασαν κάποια όργανα, και τό-
τε εγκαθίσταται η ασθένεια. Ας μην ξεχνάμε πως οι ιοί υπάρχουν
παντού, όπως και στην αίθουσα που βρισκόμαστε, αλλά για ποιο
λόγο από τα είκοσι άτομα οι δύο μόνο θ' αρρωστήσουν; Αν η αι-
τία ήταν μόνο ο ιός, τότε όλοι έπρεπε ν' αρρωστήσουμε. Έτσι, η
βασική ιδέα είναι η διάγνωση της κατάστασης του οργανισμού
πριν ασθενήσει. Ο Ιπποκράτης, εισάγοντας την ιδέα των χυμών
στο σώμα, άγγιξε επίσης την ίδια αρχή.

Είμαστε δηλαδή όλοι ασθενείς;

Θυμήσου, ο ανθρώπινος οργανισμός δεν είναι μια πολυθρόνα,
είναι ένα δυναμικό σύστημα. Παράδειγμα: Κοιμηθήκαμε χτες το
βράδυ, σήμερα το πρωί ξυπνήσαμε. Τι κάνουμε; Πάμε και παίρ-
νουμε πρωινό. Ουσιαστικά θεραπεύουμε μια μικρή ασθένεια. Δι-
ψάμε λίγο, νιώθουμε λίγο κουρασμένοι, θέλουμε κάτι να μας
δώσει υγρασία και κάποια μορφή καυσίμου. Έτσι, μπορεί να δει
κανείς το ανθρώπινο σύστημα πως έχουμε μερικά στοιχεία μέ-
σα μας, υπάρχουν κάποια στοιχεία έξω στο σύμπαν και ανα-
πτύσσεται μια αλληλεπίδραση, μια επικοινωνία. Τα μάτια μας
βλέπουν συνέχεια, τ' αυτιά μας ακούν, αυτή η συνέντευξη υπο-
δηλώνει πως και από το επάγγελμά σου και ως άνθρωπος έχεις
δίψα για γνώση κι εγώ ως γιατρός έχω επιθυμία να εξαπλώσω
αυτό που κάνω. Κι έτσι θεραπεύουμε την επιθυμία που έχουμε
για επικοινωνία.

Για την εξάπλωση της Αγιουβέρδα τι πιστεύετε;

Όταν ξεκίνησα Αγιουβέρδα, πριν από περίπου είκοσι χρόνια, τό-
τε ήταν μια άγνωστη λέξη. Πήγα να σε διαλέξεις του ινδού δά-
σκαλού μου σε πανεπιστήμια της Αγγλίας και δε γνώριζαν τι εί-
ναι Αγιουβέρδα. Τώρα έχει γίνει ταινία, υπάρχουν προϊόντα στην
αγορά. Νομίζω πως είναι μια ανάγκη του ανθρώπου. Σιγά-σιγά
βλέπουμε άλλωστε τους περιορισμούς της συμβατικής ιατρι-
κής. Για να εξαπλωθεί η Αγιουβέρδα χρειάζεται να γίνει σωστή
έρευνα, σωστή τυποποίηση φαρμάκων από την πλευρά της
Ινδίας, και να βοηθήσουμε σ' αυτή την έρευνα. Τέλος, να έχουμε
ανοιχτό το νου μας, ώστε να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε έ-
να νομοθετικό πλαίσιο και να χρησιμοποιηθούν ανεμπόδια οι
ουσίες που χρησιμοποιούνται για χιλιάδες χρόνια στην Ινδία. Οι
νομοθεσίες υπάρχουν για να βοηθούν τους ανθρώπους να είναι
ποιο ευτυχισμένοι. Δε θα έβαζα τη νομοθεσία πρώτα και μετά μια
νέα μορφή ιατρικής. Το θέμα είναι αν βοηθάει τους ανθρώπους
να είναι καλά. Τότε πρέπει ν' αλλάξουμε τα νομοθετικά μας
πλαίσια με απροκατάληπτο τρόπο.

Συνέντευξη: Χρίστος Καλλιόπης

Το παρόν του Ελληνικού ντοκιμαντέρ

Και οι εικόνες του περασμένου αιώνα

Μου ζητήθηκε να διατυπώσω κάποιες γενικές σκέψεις μου σχετικά με το παρόν του ελληνικού ντοκιμαντέρ, επειδή έτυχε φέτος να είμαι μέλος της πενταμελούς προκριματικής επιτροπής αυτού του φεστιβάλ. Θεωρώ, βέβαια, ότι η ουσιαστική τοποθέτηση ενός κινηματογραφιστή είναι αυτή που κατατίθεται έμπρακτα μέσα απ' τη δουλειά του, αλλά μια και, όπως φαίνεται, στάθηκε δύσκολο να βρεθεί κάποιος άλλος που να έχει παρακολουθήσει αυτό το σύνολο των ταινιών, περίπου σαρανταπέντε ταινίες, δέχτηκα να «πετάξω πρώτος αυτήν την μπαλιά», σκεπτόμενος ότι πιθανόν να προκαλέσει κάποιον χρήσιμο διάλογο.

Είχα λοιπόν την ευκαιρία να δω το έργο των ομότεχνών μου, έργο που, γνωρίζω καλά κι από πρώτο χέρι, κάτω από ποιες δυσμενείς συνθήκες παράγεται. Νομίζω ότι την πιο έντονη εντύπωση μου προξένησε τελικά ο μεγάλος αριθμός των συμμετοχών, ο αριθμός των ανθρώπων που ασχολούνται με το ντοκιμαντέρ στην Ελλάδα.

Αν αναλογιστεί κανείς το σύνολο του μόχθου που έχει καταβληθεί για κάθε μία από τις ταινίες ξεχωριστά, τη δέριση και αφοσίωση των δημιουργών, και τις πενιχρές οικονομικές απολαβές της δουλειάς τους, αισθάνεται πραγματικό δέος απέναντι σ' αυτή τη συμπαγή ομάδα ανθρώπων, που μπορεί να μη γνωρίζονται καλά-καλά μεταξύ τους, αλλά σίγουρα τους ενώνει ένα κοινό δημιουργικό πάθος.

Θ' ακουστούν πολλά αυτές τις μέρες για ταινίες αξιόλογες και ξεχωριστές. Πράγματι, μέσα στο φετινό πρόγραμμα υπάρχουν κάποιες από τις πιο ευτυχείς στιγμές του ελληνικού ντοκιμαντέρ. Όμως, εγώ θα σας καλούσα να κοιτάσουμε, πίσω από τις λιγοστές για κάθε χρόνο εξαιρέσεις, στον κύριο όγκο της ελληνικής παραγωγής. Αυτός άλλωστε είναι που καθορίζει την άποψη του κοινού για το ελληνικό ντοκιμαντέρ.

Παρά τις ευγενείς προθέσεις όλων μας, το να δει κανείς περίπου εβδομήντα ώρες ελληνικού ντοκιμαντέρ, δεν είναι παίξε-γέλασε... Σίγουρα είναι μια απασχόληση με στιγμές μεγάλης ευφορίας, αλλά και πολλές στιγμές κυμαινόμενης ανίας...

Λυπάμαι, αλλά νομίζω ότι όλοι λίγο πολύ φαντάζεστε τι εννοώ. Έχετε δοκιμάσει κι εσείς το ίδιο με μένα αίσθημα της ανεπιθύμητης επιστροφής στις πιο άχαρες στιγμές της σχολικής σας ζωής. Ενώ είσαι μέσα στον κινηματογράφο, ή μπροστά στην τηλεόραση, αισθάνεσαι παγιδευμένος σε σχολική αίθουσα, πίσω από το μαθητικό θρανίο, ενώ ο καθηγητής από την έδρα εννοεί πεισματικά να παραδώσει το μάθημά του. Η μόνη προσδοκία που σου απομένει είναι το κουδούνι του διαλείμματος. Η παρομοίωση αυτή ασφαλώς ακούγεται πολύ σκληρή, και είναι, όμως εκφράζει με τη μέγιστη δυνατή ακρίβεια και ειλικρίνεια το επαναλαμβανόμενο εκείνο αίσθημα που αρκετά συχνά νιώθω από μια τυχαία δειγματοληψία, ένα zapping κατά κάποιο τρόπο, ελληνικών ντοκιμαντέρ.

Θα έλεγα ότι οι μεγαλύτερες πηγές της ελληνικής παραγωγής ντοκιμαντέρ είναι οι εξής τέσσερις: η προσήλωση στην εκπαιδευτική πρόθεση, η σοβαροφάνεια, το στενό φάσμα της θεματολογίας και η συμβατικότητα στη φόρμα. Ο επιφύλακτος, που περιγράφηκε πιο πάνω, αναφέρεται στις ακραίες εκείνες περιπτώσεις, που όλες αυτές οι πηγές καταφέρνουν να συνυπάρχουν στο σώμα της ίδιας ταινίας.

Τα περισσότερα ντοκιμαντέρ που υποβλήθηκαν στο διαγωνισμό φέτος είχαν την πρόθεση να είναι πληροφοριακά, να μεταδώσουν γνώσεις και πληρο-

φορίες περισσότερο, παρά ένα κομμάτι, ή έστω μια αίσθηση αληθινής ζωής. Δεν είναι κακό πράγμα να ψυχαγωγείται κανείς με ταινίες που μεταδί-

δουν γνώσεις, όμως αναρωτιέμαι για ποιους λόγους η εκπαιδευτική ροπή του ελληνικού ντοκιμαντέρ κυριαρχεί συντριπτικά στις επιλογές της πλειοψηφίας των σκηνοθετών; Μήπως είναι ένα δείγμα ατολμίας εκ μέρους μας; Γιατί νιώθουμε το ρόλο μας τόσο κοντά στο ρόλο του δασκάλου; Πώς αποκτήσαμε αυτόν τον τίτλο; Δεν είναι ειρωνικό ότι σε μια χώρα που η κινηματογραφική παιδεία απουσιάζει από την τριτοβάθμια εκπαίδευση, σχεδόν κανείς ντοκιμαντερίστας δε βρίσκεται να αναλάβει το ρόλο του παραμυθά, αλλά υπάρχει υπερπροσφορά υποψήφιων για το ρόλο του παιδαγωγού;

Μια άλλη διαπίστωση αφορά το στενό φάσμα της θεματολογίας. Βλέποντας κανείς μόνο τους τίτλους των ταινιών, αντιλαμβάνεται ότι ένας πολύ μεγάλος αριθμός ακολουθεί την πεπατημένη θεματολογία της ενασχόλησης, είτε με τα μείζονα ιστορικά γεγονότα του 20ού αιώνα στη χώρα μας, είτε με τη λαϊκή και έντεχνη καλλιτεχνική μας παράδοση, ή τη λαογραφία και ηθογραφία της ελληνικής υπαίθρου. Αν δέλουμε να κοιτάξουμε το ζήτημα καθαρά, είναι λίγο πολύ η θεματολογία που κληρονομήσαμε από την περίοδο της ΕΡΤ και της YENED, πριν καν μπει η ιδιωτική τηλεόραση στην περιπετειώδη ζωή μας. Δεν υποστηρίζω, βέβαια, ότι θα έπρεπε τα θέματα αυτά να εκλείψουν ή ότι έχουν εξαντληθεί πλήρως και δεν προσφέρονται πλέον για να γίνουν καινούριες, πιθανόν και αριστουργηματικές ταινίες πάνω σ' αυτά. Όμως, δεν μπορούμε να παραβλέπουμε ότι ενέχουν τον κίνδυνο της κοινοτυπίας και της επανάληψης, και ότι θα πρέπει αυτές οι ταινίες να κομίζουν κάτι πραγματικά νέο για να δέλξουν το κουρασμένο βλέμμα του θεατή.

Η ζωή, ο κόσμος γύρω μας, είναι γεμάτος από ανθρώπινες ιστορίες που αξίζει κάποιος να τις αφηγηθεί, ιστορίες που σχετίζονται με την ουσιαστική πλευρά της ζωής στην Ελλάδα του 2003, που παρουσιάζουν άσημους ανθρώπους και περιγράφουν τοπία που λείπουν απ' τον τουριστικό οδηγό. Επιτέλους, αν δέλουμε να μάθουμε για τα αρχοντικά του Πηλίου ή τα σπήλαια της Πελοποννήσου, μπορούμε ν' αποταθούμε στη σχετική βιβλιογραφία... Θα έλεγα, επιπλέον, ότι σε πολλές «πληροφοριακές» ταινίες αγχέεται τόσο πολύ ο ρόλος του σκηνοθέτη -που συνήθως επωμίζεται σε μεγάλο βαθμό και την έρευνα- με αυτόν του «δασκάλου», που εξασθενεί κάθε κινηματογραφικό θέλγητρο και τη θέση του παίρνει μια μορφολογία συμβατική και ατολμη, δίδεν ακαδημαϊκή. Ο όλος σοβαροφανής χειρισμός του θέματος προϋποθέτει κάθε φορά θεατές με πολύ ειδικό γνωστικό ενδιαφέρον. Το α-



ποτέλεσμα δίνει την εντύπωση ότι παρακολουθεί κανείς μια οπτικοακουστική δοχή του ένδευτου ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ της καθημερινής. Πιστεύω ότι το ντοκιμαντέρ κάθε άλλο παρά καταξιώνεται, όταν γίνεται μία έγκυρη εγκυκλοπαίδεια. Σε μια ταινία που θέλει να μεταφέρει «γνώση», σκηνοθέτης θα πρέπει νομίζω να σκαλίζει χιλιάδες τρόπους για να κάνει την γνώση αυτή θελκτική και εύληπτη, για να χρησιμοποιήσει και τα λόγια του σκηνοδότη. «Να κάνει την επιστήμη...» Σαν μορφή επίσης ακούγεται συχνά ανάμεσα μας ότι κάποιο ντοκιμαντέρ είναι «πλεονεκτικό». Έχοντας δει, ίσως, τα πιο σημανμένα μου ντοκιμαντέρ στην τηλεόραση, δε θα συμφωνούσα καθόλου με τη διατύπωση αυτή, όμως αντιλαμβάνομαι το πεπρωμένο. Μάλλον επικεντρώνεται στο γεγονός ότι στο θέμα της συμβατικής μορφολογίας των talking heads, δηλαδή όλου αυτού

του όγκου συνεντεύξεων που αποτελεί το κύριο δομικό υλικό για τις περισσότερες ταινίες μας. Και πάλι δεν μπορεί κανείς να είναι κατηγορηματικός, όμως σίγουρα μια εθνική παραγωγή ντοκιμαντέρ, αν κυριαρχείται από αυτές τις «κεφαλιών που μιλάνε», στερείται κάποιες κινηματογραφικές γοητίες και ωριμότητες. Είναι κρίμα να έχουμε στη διάθεσή μας την πραγματικά εθνική ψηφιακή τεχνολογία, η οποία μας επιτρέπει ν' ανοίξουμε νέους δρόμους ελευθερίας στην κινηματογραφική γλώσσα κι εμείς να τη χρησιμοποιούμε για ν' αναπαράγουμε συμβατικές φόρμες, που έχουν προκύψει υπό το καθεστώς ανύπαρκτων σήμερα περιορισμών.

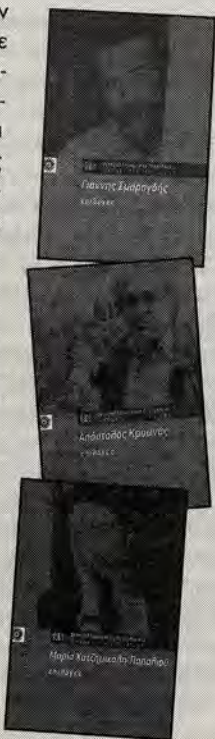
Καταλήγοντας, θα έλεγα ότι από το κύριο σώμα της ελληνικής παραγωγής ντοκιμαντέρ απουσιάζει η νποή της ζωής, η καταγραφή ανθρώπινων συνθημάτων την ώρα που γεννιούνται, το χιούμορ, η αφηγηματικότητα και, κυρίως, το κουράγιο να τολμήσουμε. Σίγουρα οι λόγοι γι' αυτό μπορούν ν' αναζητηθούν και στους χρηματοδότες του ελληνικού ντοκιμαντέρ, όμως ο ρόλος των δημιουργών είναι να διαμορφώνουν με την προσφορά τους τη θέση της αγοράς αυτής, καταθέτοντας συνέχεια την πρωτότυπη ματιά τους πάνω στην πραγματικότητα.

Οι ζοφερές σκέψεις αυτού του κειμένου επαναλαμβάνω πως δεν αφορούν τις λαμπρές εξαιρέσεις του ελληνικού προγράμματος, που υπάρχουν και φέτος στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ. Θα έλεγα, μάλιστα, ότι τη χρονιά αυτή θα παρακολουθήσουμε κάποιες από τις πιο αναζωογονητικές προτάσεις των τελευταίων χρόνων, που θα διεκδικήσουν ακόμη και ιστορική θέση στο ελληνικό ντοκιμαντέρ, κι αυτές ελπίζω ν' αναγνωριστούν, όπως τους αξίζει, από το κοινό της Θεσσαλονίκης.

Απόστολος Καρακάσης, σκηνοθέτης

ΕΚΔΟΣΕΙΣ του 5ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ

Με την ευκαιρία των αφιερωμάτων σε τρεις Έλληνες δημιουργούς Ντοκιμαντέρ, παρουσιάζονται τρεις δεκαεξασελίδες εκδόσεις, εξαιρετικής περιεκτικότητας και αισθητικής, μέσα από τις οποίες μπορεί ο σινεφίλ αναγνώστης να περιηγηθεί στο έργο των σκηνοθετών. Οι εκδόσεις είναι αφιερωμένες στους Γιάννη Σμαραγδή, Μαρία Χατζημικάλη Παπαλιού και Απόστολο Κρυωνά. Η συγγραφή και η επιμέλεια των κειμένων είναι του Δημήτρη Κερκινού.



Γιάννης Σμαραγδής

Ασχολείστε και με ταινίες μυθοπλασίας και με ντοκιμαντέρ. Ποια είναι η ανάγκη που σας ωθεί να δουλέψετε ένα ντοκιμαντέρ;

Η ανάγκη της αναστροφής της πραγματικότητας. Η πρόκληση με το ντοκιμαντέρ έναντι της μυθοπλαστικής ταινίας είναι ν' αποκαθαριστούν τα «βαρέα υλικά», ώστε να προβάλλεις το προσωπικό σου όραμα κάθε φορά, στον κάθε χώρο, στο κάθε θέμα.

Πώς επιλέγετε τα θέματά σας; Είναι συνήθως πράγματα που σας απασχολούν καιρό ή κάποιο ερέθισμα μπορεί να είναι η αφορμή για να το μελετήσετε μέσω μιας ταινίας;

Τα θέματα δεν τα επιλέγουμε, μας επιλέγουν. Γιατί οι καλλιτέχνες είναι κομμάτια μιας ανώτερης αρμονίας, όπου ο ρόλος του καθενός είναι καθορισμένος. Η επιλογή υπάρχει πριν από μας, πριν από κάθε κίνησή μας.

Πόσο πιο αληθινή είναι η πραγματικότητα ενός ντοκιμαντέρ σε σχέση με τις ταινίες μυθοπλασίας;

Όσο πιο αληθινός είναι ο δημιουργός, τόσο πιο καθαρό είναι το όραμά του. Με άλλο τρόπο το ίδιο ακριβώς δε συμβαίνει και με τη μυθοπλασία;

Πόσο χωράει το μυθοπλαστικό στοιχείο σ' ένα ντοκιμαντέρ;

Προσωπικά δεν αποδέχομαι κανέναν είδους διαχωρισμό και δεν πιστεύω πως στη δημιουργία υπάρχουν στεγανά. Το ζήτημα πάντα είναι η συγκέντρωση της ψυχής. Μετά όλα είναι εύκολα και όλα είναι θεμιτά.

Πόσα περιθώρια καλλιτεχνικής έκφρασης έχει το είδος του ντοκιμαντέρ κατά τη γνώμη σας;

Όσα έχει και η ταινία μυθοπλασίας, ή κάθε μορφή έκφρασης έξω από τον κι-



νηματογράφο. Όλα είναι ίδια την ίδια στιγμή που είναι διαφορετικά.

Κατά πόσο ένας σκηνοθέτης, ειδικά του ντοκιμαντέρ, έχει «υποχρέωση» ν' ασχολείται με επίκαιρα θέματα; Υποχρέωση με ή χωρίς εισπραγμικά δεν υπάρχει στην τέχνη. Αυτό και η τέχνη είναι οδηγός

Stalker, για να θυμηθούμε έναν αρχάγγελο της ταξιαρχίας των σκηνοθετών. Οδηγός, γιατί τέχνη είναι η ανάσα του Θεού που παίρνει μορφή, και οι καλές τέχνες είναι μορφοποιεί. Όλα τ' άλλα είναι έξω από το πεδίο της δημιουργίας.

Ποια είναι η γνώμη σας για το ζητούμενο του πολέμου κατά τον Ιράκ;

Ποιο είναι το ζητούμενο των Αμερικανών θέλετε να πείτε... Αυτό που λέει ο Χιούστον στην *Τσαϊνατόουν* του Πολάνσκι: «For the future». Αλλά ποιοι είναι αυτοί και από πού έρχονται αυτοί που θέλουν να κηδεμονεύσουν τον κόσμο;

Πώς εξηγείτε την ποιότητα της πλειοψηφίας των τηλεοπτικών προγραμμάτων και πόσο αισιόδοξο είστε για την περίπτωση βελτίωσης του περιεχομένου τους;

Εδώ και χρόνια είμαι όχι μόνο αντίθετος, αλλά και πολέμιος της ιδιωτικής τηλεόρασης. Από 'κει αρχίζουν όλα τα κακά. Αλλά δυστυχώς τις «μόδες» αυτές τις κατασκευάζουν. Σκουπίδια με χρυσαφίζοντα περιτυλίγματα. Όμως υπάρχει και η κρατική τηλεόραση. Και μόνο για το ότι υπάρχει και δεν έχει εξοφληθεί, είμαι αισιόδοξος. Αλλά η βαθύτερη αισιόδοξία μου προέρχεται και από μια αναλλοίωτη αξία, που δεν οξείδώνεται στους καιρούς: Εμείς οι Έλληνες συνεχίζουμε να υπάρχουμε και να δημιουργούμε στους αιώνες.

Συνέντευξη: Βαγγέλης Ρημής

Απόστολος Κρυωνάς

...επιλέξει και ασχολείστε συνειδητά με το ντοκιμαντέρ. Γιατί αυτή η επιλογή;

...παρχήν, γιατί το ντοκιμαντέρ, εδώ και πολλά χρόνια, για μένα ήταν ένα ουσιαστικό είδος φιλμ. Ξεκίνησα τη δεκαετία του '70 τότε που σνόμπαραν το είδος. Αυτό με τα χρόνια έχει αλλάξει και τώρα ασχολούνται όλο και περισσότεροι. Εγώ πιστεύω αυτό το είδος από την αρχή. Έβλεπα όλα τα φιλμ των κλασικών φιλμουργών του ντοκιμαντέρ. Ήθελα, επίσης, να δω και το εθνογραφικά την ιστορία και να καταγράψω κάποια πράγματα. Δηλαδή, με βάση τα δρώμενα έφτιαχνα μια καινούρια καταγραφή, που περνούσε μέσα από το δικό μου φίλτρο και ήταν τελείως δική μου ματιά πάνω στα πράγματα, τους χώρους, τους ανθρώπους.

...είναι και η διαφορά του ρεπορτάζ από ένα ντοκιμαντέρ;

...οι ουσιαστικά το ρεπορτάζ είναι η καταγραφή μιας πραγματικότητας στη γέννησή της. Στο ντοκιμαντέρ παίρνω στοιχεία μιας συγκεκριμένης πραγματικότητας που συμβαίνει μπροστά μου, την καταγράφω, αλλά την αναπαριστώ, βάζοντας τα στοιχεία που επιλέγω εγώ. Δεν αναφέρομαι στο ίδιο το γεγονός, αλλά με βάση το γεγονός αναφέρομαι σε κάτι καινούριο. Αυτό ονομάζω δημιουργικό ντοκιμαντέρ. Αυτό το ντοκιμαντέρ θέλω. Δεν έχω καμιά επιθυμία να καταγράψω απλώς και μόνο ένα γεγονός.

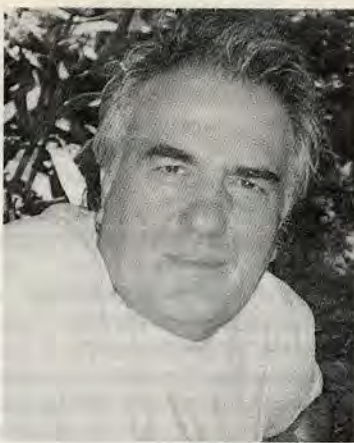
...αυτό το ντοκιμαντέρ μυθοπλαστικά στοιχεία χωρούν; ...είναι και χωρούν. Κάνω ό,τι θέλω· είμαι ελεύθερος. Για παράδειγμα στους *Ανέμους*, το πρώτο φιλμ που έκανα, πήρα τραγούδια που αναφέρονταν σε διάφορες ιστορίες για τον ξενιτεμένο. Το αποτέλεσμα ήταν ιστορίες από δέκα διαφορετικά τραγούδια, σ' ένα φιλμ που αναφέρεται στον ξενιτεμένο. Είναι μια τελείως προσωπική ματιά. Όταν καταγράφεις κάποια δρώμενα με τον τρόπο που γίνονται, αυτό το βλέπω ως ρεπορτάζ. Αλλά, όταν μπορείς και το τεκμηριώνεις και το αναπτύσσεις, τότε κάτι καλύτερο, μια καλύτερη άποψη του τηλεοπτικού ρεπορτάζ.

Το θέμα σας κεντρίζει και σας οδηγεί στη δημιουργία μιας ταινίας;

Πρώτα εντόπιζα το θέμα και μετά ασχολούμουν μ' αυτό. Υπήρχαν και μεγάλα χρονικά διαστήματα στα οποία αδιαφορούσα· ήθελα κάτι να μου κάνει εντύπωση, να μ' ενδιαφέρει. Παράλληλα, εκείνα τα χρόνια δούλευα ως βοηθός σκηνοθέτη και, μάλιστα, δούλευα πολύ. Έτσι μόλις έβρισκα ένα θέμα που μ' ενδιέφερε, μια ιστορία, το ξεκινούσα. Κάπως έτσι δούλευα. Θα έλεγα ότι δεν ήμουν απόλυτα επαγγελματίας σκηνοθέτης. Η όρεξη ήρθε αργότερα.

Στις ταινίες σας έχετε ασχοληθεί πολύ με θέματα της Β. Ελλάδας, των Βαλκανίων. Όταν ζεις κοντά σε κάτι, είναι πιο εύκολο να το προσεγγίσεις;

Γεννήθηκα στη Θεσσαλονίκη. Από παιδί ο χώρος που πήγαινα εκδρομές με τα σχολεία, με την οικογένειά μου, ήταν ο χώρος της Μακεδονίας, της Θράκης. Γνώρισα μια Καστοριά που σήμερα δεν υπάρχει πια. Γνώρισα αυτές τις καταπληκτικές πόλεις που τις κατέστρεψαν σε πολύ λίγο χρόνο. Και προπαντός, αυτό που διέφερε ήταν το ίδιο το φως. Το φως, ακόμα και το καλοκαίρι, έχει μια αίσθηση λύπης, γέρνει προς το κίτρινο. Δεν είναι το λευκό φως της Κρήτης και της Αττικής. Το άλλο θέμα με τη Β. Ελλάδα είναι τα σύνορα που συναντάς ανεβαίνοντας, μια νοητή γραμμή, ένα απαγορεύεται. Τα τελευταία χρόνια με τους βομβαρδισμούς στη Σερβία, στο Κιλκίς οι άνθρωποι άκουγαν τις βόμβες. Επίσης, ο ίδιος ο χώρος δεν έχει οξείες γραμμές, είναι κάμποι τεράστιοι, που πολύ δύσκολα μπορείς να κρυφτείς, ενώ τα βουνά είναι καμπύλα. Είναι ένα τοπίο ουσιαστικά ήρεμο, αλλά και πολύ σκληρό, χωρίς το ίδιο το τοπίο να το δείχνει. Και φυσικά, είναι και ο χειμώνας με τα χιόνια. Γίνεται δηλαδή φανερό, το πώς αυτός ο χώρος διαμορφώνει τους ανθρώπους. Μέσα σ' αυτό το χώρο διαμορφώθηκα ψυχολογικά κι εγώ.



Μπορεί, ίσως, το ντοκιμαντέρ να είναι ένας εναλλακτικός τρόπος πληροφόρησης για θέματα που δεν είναι γνωστά; Ναι, φυσικά. Ντοκιμαντέρ και ταινίες φιλμ είναι δύο παράλληλα είδη και κακώς δώσαμε το βάρος μας μόνο στο ένα. Το καθεύει τη χρησιμότητά του. Το ντοκιμαντέρ φυσικά και μπορεί να παίξει ένα τέτοιο ρόλο πληροφόρησης ή εκπαίδευσης. Κι εμείς έχουμε το πλεονέκτημα, τώρα πια, να παρακολουθούμε όλους αυτούς που κάνουν ντοκιμαντέρ σ' όλο τον κόσμο. Υπάρχουν εκπληκτικά πράγματα που μπορεί να δει κανείς.

Εσείς θ' ασχοληθείτε με κάποιο επίκαιρο θέμα;

Αυτή τη στιγμή γυρίζω ένα ντοκιμαντέρ, που αναφέρεται στο θάνατο. Το προχωρώ με πολύ αργούς ρυθμούς. Μέσα στο θέμα είναι και ο βίαιος θάνατος των ανθρώπων, με τον τρόπο που γίνεται σ' έναν πόλεμο.

Πώς εξηγείτε την ποιότητα της πλειοψηφίας των τηλεοπτικών προγραμμάτων και πόσο αισιόδοξος είστε ότι αυτό μπορεί ν' αλλάξει;

Από την εποχή που δεν υπήρχαν ακόμη ιδιωτικά κανάλια, είχα πει σε μια συνέντευξή μου, αλίμονο όταν έρθουν αυτά τα κανάλια. Τότε δούλευα στην κρατική τηλεόραση, όπου μπορεί να μην ήμουν απόλυτα ευχαριστημένοι, ήξερα όμως μέχρι ποιο σημείο θα έφερνε τα πράγματα ο παράγων κέρδος. Δεν μπορώ αυτή τη στιγμή να πω ότι είμαι αισιόδοξος. Μάλλον είμαι απαισιόδοξος, γιατί τον τελευταίο καιρό ζούμε μια εποχή ανθρωποφαγίας με τα θέματα της τρομοκρατίας. Μακάρι να συμβεί το αντίθετο.

Ένα θέμα που απασχολεί αυτή την περίοδο ολόκληρο τον πλανήτη είναι ο επικείμενος πόλεμος κατά του Ιράκ. Ποιο νομίζετε ότι είναι το ζητούμενο του πολέμου κατά του Ιράκ; Όλα αυτά γίνονται για τα συμφέροντα των υπερδυνάμεων, για να μην πω της μόνης υπερδύναμης. Δεν ξέρω τι μπορεί να γίνει μ' αυτό το θέμα. Εδώ όμως έχω να πω κάτι που αφορά την καταγραφή. Με πόσους διαφορετικούς τρόπους θα καταγραφούν αυτά τα γεγονότα και πόσα απ' αυτά θ' αποτελέσουν παραχάραξη της ιστορίας και, ακόμη, και της ψυχής των ανθρώπων; Αυτό το ζήσαμε με πολύ πρόστυχο τρόπο στο Αφγανιστάν. Είδαμε φιλμ που χρηματοδοτήθηκαν από περιέργους οργανισμούς και επικέντρωσαν την προσοχή τους στην καταπίεση των γυναικών, ενώ ο πόλεμος γινόταν γι' άλλο σκοπό. Προσπαθούν μέσ' από τις στιγμένες εικόνες να φτιάξουν το δικό τους δίκιο. Αυτή η απάτη, βέβαια, δεν ξέρω πλέον πόσους ανθρώπους μπορεί να παρασύρει.

Συνέντευξη: Βαγγέλης Ρηγάς

Μαίρη Χατζημικχάλη-Παπαλιού

...το ντοκιμαντέρ δεν μπορεί να υπάρξει οργανωμένο σε επίπεδο με το ξεκίνημα ενός θέματος. Υπήρξε κάποια περίπτωση που ένα συνηθισμένο θέμα σας εξέπληξε θετικά με αποτέλεσμα και τα όσα προέκυψαν από την επεξεργασία του στην πορεία της δημιουργίας του;

...μπορώ κάλλιστα να φανταστώ ντοκιμαντέρ με οργανωμένο σε επίπεδο, όπως έγινε, λόγω χάρη, στη δική μου σειρά *Λυκία* και εν συνεχεία στη *Μακεδονία* και στην *Ήπειρο*, με την προϋπόθεση βέβαια ότι έχει προηγηθεί καλό ρεπεράζ. Υπάρχουν όμως περιπτώσεις, όπως ο *Αγώνας των τυφλών*, που παρακολουθούσα μια ιστορία στην εξέλιξή της και δεν ήξερα που θα με πάει. Ήταν μεταπολίτευση, εποχή κινητοποιήσεων και φιλοποιούσα διάφορα θέματα για ένα Αρχείο Αντιπληροφόρησης. Οι κινητοποιήσεις των τυφλών καταλάμβαναν όλο και μεγαλύτερο χώρο σ' αυτήν την ιστορία, ώσπου πια κατάλαβα ότι γυρίζω μια ταινία με αυτό το θέμα. Δεν ήταν προγραμματισμένο εξαρχής, αλλά όμως τη διαθεσιμότητα και την ευελιξία να το αποφασίσω στην πορεία και δεν το μετάνιωσα καθόλου. Οι άνθρωποι αυτοί ήταν μια από τις σημαντικές συναντήσεις στη ζωή μου.

...ποιος είναι ο λόγος που σας ωθεί να δουλεύετε με τόσο διαφορετικά θέματα;

...και γεγονός πως έχω κινηθεί σε πολλά διαφορετικά θέματα, αλλά δε βρίσκω τίποτε το κακό σ' αυτό. Ο καθένας δουλεύει αλλιώς με την ιδιοσυγκρασία του, κι εμένα όλα αυτά τα θέματα έλκουν να με συγκινήσουν, διεκδίκησαν κατά κάποιο τρόπο την προσοχή μου και την κέρδισαν. Από τη στιγμή που θα αποφασίσω ν' ασχοληθώ με ένα θέμα, ζω με αυτό ένα μεγάλο διάστημα, ώσπου να τελειώσει η ταινία, και αυτό μου ανοίγει το πεδίο να δω τον κόσμο και με πλουτίζει ως άνθρωπο. Θεωρώ τον εαυτό μου προνομιούχο που ασχολήθηκα με το ντοκιμαντέρ. Σκέφτομαι πάντως πως, όσο διαφορετικά κι αν ήταν τα θέματα που με απασχόλησαν, υπάρχει ένα νήμα που τα συνδέ-

ει. Είναι ο αγώνας του ανθρώπου ενάντια στην αδικία, η διεκδίκηση ενός προσωπικού χώρου, μέσα στον οποίο κυρίαρχο ρόλο παίζει η μνήμη.

Είστε συναισθηματικά δεμένη με κάποια από τις ταινίες σας, ή ένας σκηνοθέτης πρέπει να είναι αποστασιοποιημένος από το θέμα του προκειμένου να μείνει αντικειμενικός; Υπάρχει αντικειμενικότητα στο ντοκιμαντέρ κατά τη γνώμη σας;

Όπως είναι φυσικό, κάθε φορά που γυρίζω μια ταινία είμαι συναισθηματικά δεμένη με την ταινία που δουλεύω· δε γίνεται αλλιώς. Κάθε ταινία απορροφά όλη σου τη σκέψη και την ενέργεια, αλλά και όλη σου την αγάπη. Αν δεν αγαπάω με αγάπη το θέμα μου, τους ανθρώπους του, ταινία δε γίνεται, από μένα τουλάχιστον. Από κάποια χρονική απόσταση ωστόσο, η πιο αγαπημένη μου ταινία είναι η *Λυκία*. Ήταν η πρώτη φορά που πάτησα τα χώματα της Μικράς Ασίας, της πατρίδας του πατέρα μου, που τον έχασα πολύ μικρή. Και βέβαια καθοριστικό ρόλο σ' αυτή την προτίμησή μου έπαιξε η παρουσία στην ταινία του αξέχαστου Γιώργου Χειμωνά, ο οποίος είχε μεταφράσει τους αρχαίους συγγραφείς που χρησιμοποιήσα στο σενάριο και τους διάβασε ο ίδιος μέσα στους αρχαιολογικούς χώρους της Λυκίας. Δεν ξέρω τι ακριβώς είναι η αντικειμενικότητα, ξέρω ό-



μως ότι δεν είναι εξίσου απαραίτητη παντού. Άλλο είναι το δικαστήριο, άλλο η πολιτική κι άλλο η καλλιτεχνική δημιουργία. Εκεί πολλές φορές ακόμα και η μονομανία έχει παίξει θετικό ρόλο. Όταν παθιάζεσαι με κάτι, δεν είσαι ο πιο κατάλληλος να το τοποθετήσει μέσα σ' όλες τις παραμέτρους του. Το φωτίζεις όμως με τη φλόγα του πάθους κι αυτή είναι η προσφορά σου. Όλα χρειάζονται στη ζωή.

Ένα ντοκιμαντέρ μπορεί να είναι φορέας πίεσης, με τη γνωστοποίηση και ανάδειξη κοινωνικών ή πολιτικών προβλημάτων; Οφείλει να το κάνει;

Το ντοκιμαντέρ είναι από τη φύση του κινηματογράφος με άμεση πολιτική διάσταση· ένα δυναμικό μέσο πίεσης. Από εκεί αντλεί σε μεγάλο βαθμό τη δύναμη και τη γοητεία του. Δεν κινδυνεύει να γίνει διδακτικό, όπως μια στρατευμένη ταινία μυθοπλασίας. Με την προϋπόθεση, βέβαια, ότι έχει βρει την κατάλληλη φόρμα που ταίριαζει στο θέμα του. Και συνήθως τη βρίσκει.

Ποια η γνώμη σας για το ζήτημα του πολέμου κατά του Ιράκ;

Όσο μεγαλώνω, τόσο πιο κάθετη γίνομαι σε ορισμένα θέματα. Δεν έχει κανείς το δικαίωμα στη ζωή άλλων ανθρώπων. Δεν έχω κανένα τρόπο να εξηγήσω τη λογική του πολέμου στο μικρό μου γονό. Τα μάτια του, όπως και τα μάτια όλων των παιδιών του κόσμου, δυνάμυνουν μέσα μου αυτή τη στάση, να μην περάσει αυτός ο πόλεμος.

Πώς εξηγείτε την ποιότητα της πλειοψηφίας των τηλεοπτικών προγραμμάτων και πόσο αισιόδοξη είστε για την περίπτωση βελτίωσης του περιεχομένου τους;

Η ποιότητα των τηλεοπτικών προγραμμάτων στις ζώνες της μεγάλης τηλεθέασης είναι μια πονεμένη ιστορία. Και δεν μπορώ να διακρίνω, αν υπάρχουν, σημεία βελτίωσης. Θαρρείς και είναι ένας παλμογράφος που καταγράφει μεγεθύνοντας όλα τα αρνητικά της ψυχοπαθολογίας μας και τα κολακεύει. Χρειάζεται ισχυρή βούληση για να πάει κανείς κόντρα σ' αυτό το ρεύμα, και δε βλέπω να την έχει κανείς. Βέβαια, δεν τα βάζω όλα στο ίδιο τσουβάλι. Η κρατική τηλεόραση είναι καλύτερη, αλλά είναι μακρύς ο δρόμος, που θα μας κάνει περήφανους.

Συνέντευξη: Βαγγέλης Ρηγάς

Πέμπτη 6 Μαρτίου

ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT

10:00 - GREEK INFORMATIVE SECTION
NEA ZΩΗ 2001 / NEW LIFE 2001 59'
Tatiana TSOUVELI • Greece/2002
Η *Νέα Ζωή* αρχίζει εκεί που η κοσμοπολίτικη πόλη της Αθήνας πετάει και θάβει τα σκουπίδια της. Ένα κολάζ με θέμα τους Ρομά, που ζουν εκεί. Στιγμιότυπα, συναισθήματα, καταστάσεις και περιβάλλοντα καταγράφονται σε φυγαλεές σκηνές.

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ / ARGONAUT 31'
Stelios KONTOGIANNIS • Greece/2002
Ένα ντοκιμαντέρ για την ελληνική βιομηχανία. Παρουσιάζεται η κατασκευή πρωτότυπων μηχανών και ναρκών για τις ανάγκες του ελληνικού Ναυτικού το 1936.

ΓΙΑ ΕΝΑ ΦΙΛΟΤΙΜΟ / NOT LOSING FACE 25'
Kostas PAPADOPOULOS • Greece/2002
Το πασιγνώστο μυθιστόρημα του Θεσσαλονικιού Γιώργου Ιωάννου *Για ένα φιλότιμο* κινηματογραφήσε για την ΕΤ3 ο Κώστας Παπαδόπουλος, ανοκαλύπτοντας στην ακριτική λήμον τον άνθρωπο για τον οποίο γράφθηκε το έργο. Η προσωπικότητα του Νταντίνη ή Κώστα Ψάρρα, ενός ανθρώπου που αφιέρωσε ολόκληρη τη ζωή του στην αλκία σφουγγαριών.

TO PARTY / THE PARTY 8'
Theodoros PITOURAS • Greece/2002
Τι χρειάζεται για να πετύχει ένα πάρτι; Ένα χώρο λίγο ασυνήθιστο, καλή και δυνατή μουσική, ανθρώπους γεμάτους ενέργεια και καλή διάθεση, φαγητό και άφθονο αλκοόλ. Την ατμόσφαιρα ενός τέτοιου πάρτι προσπαθεί να μεταδώσει το ντοκιμαντέρ αυτό.

12:30 - STORIES TO TELL
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΝΙ ΧΙΟΥΛΙΝ: ΒΙΑΣΜΟΣ ΣΤΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ 12'
THE RODNEY HULIN STORY: PRISON RAPE IN AMERICA
Gabriel LONDON • USA/2002
Σε ηλικία 16 ετών, ο Ρόντι Χιούλιν καταδικάζεται σε οκτώ χρόνια φυλακή. Τον κλείνουν σε μια φυλακή για ενήλικες, όπου πολύ σύντομα ένας συγκατοούμενός του τον βιάζει. Επανελημμένες αιτήσεις του να μεταφερθεί σε πιο ασφαλές μέρος απορρίπτονται. Ο Ρόντι, ύστερα από 75 μέρες φυλακή, προσπαθεί ν' αυτοκτονήσει. Τελικά πέφτει σε κόμα και πεθαίνει τέσσερις μήνες αργότερα.

VIEWS OF THE WORLD
Η ΜΕΡΑ ΠΟΥ ΔΕ ΘΑ ΞΕΧΑΣΩ 92'
THE DAY I WILL NEVER FORGET
Kim LONGINOTTO • United Kingdom/2002
Για τα γυρίσματα του τελευταίου της ντοκιμαντέρ, η Λοντζίνοτα ταξίδεψε στο Ναϊρόμπι της Κένυας, όπου η κλειτοριδεκτομή αποτελεί καθημερινό φαινόμενο.

15:00 - GREEK PANORAMA
ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ / FREE CITIZENS 8'
Lukas KOUCHTIN • Greece/2003
Τη Δευτέρα, 11/11/2002, στις 6 το απόγευμα, στην Πλατεία Αριστοτέλους της Θεσσαλονίκης, μπροστά στα αδιάφορα μάτια των περαστικών, συλλαμβάνεται ένας ανάμεσά τους. Ίσως είναι μια από τις λίγες φορές που καταγράφεται σε εικόνες το χρονικό της σύλληψης ενός εμφανέστατα αθώου πολίτη.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΧΙΩΤΗΣ: Ο ΜΑΓΚΑΣ ΠΟΥ ΕΒΑΛΕ ΚΟΛΩΝΙΑ ΣΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ 120'
MANOLIS HIOTIS: THE GREEK URCHIN WHO PUT COLOGNE ON THE GREEK SONG
Antonis KASSITAS • Greece/2002
Η ταινία σκιαγραφεί το πορτρέτο του σπουδαίου αυτού μουσικού, ενώ, παράλληλα, αναλύει το πέρασμα αυτού του τύπου από το ρεμπέτικο μέχρι την ανατολή του έντεχνου, μέσα από τις μουσικές του Θεοδώρακη και του Χατζιδάκι.

17:30 - VIEWS OF THE WORLD
ΚΑΛΑΣ / KALASHA 22'
Taj KHAN KALASH • Greece, Pakistan/2002
Οι Καλάς, που ζουν στο Ινδοκούς του Πακιστάν, είναι οι τελευταίοι «δωδεκαθεϊστές» του κόσμου. Η ταινία παρουσιάζει τις διονυσιακές και απολλώνειες γιορτές τους, όπως για πρώτη φορά καταγράφονται σε φιλμ.

STORIES TO TELL
Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΣΜΙΘ / THE SMITH FAMILY 80'
Tasha OLDHAM • USA/2002
Η τέλεια ζωή της Κιμ γκρεμίζεται, όταν μαθαίνει ότι ο σύζυγός της έχει σχέσεις με άντρες. Τρία χρόνια αργότερα, η Κιμ ανακαλύπτει ότι είναι οροθετική. Παρά την κριτική που δέχεται, η Κιμ κάνει μια ασυνήθιστη επιλογή...

20:00 - THE RECORDING OF MEMORY
ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΧΕΝΡΙ ΚΙΣΣΙΝΤΖΕΡ 80'
THE TRIALS OF HENRY KISSINGER
Eugene JARECKI • USA/2002
Σύμφωνα με την ταινία, που βασίζεται στο βιβλίο του δημοσιογράφου Κρίστοφερ Χίτσενς, ο Κίσινγκερ σιμπατόρης την ειρηνευτική διαδικασία με το Βιετνάμ, ώστε να μπορέσει ο Νίξον να κερδίσει τις προεδρικές εκλογές με τον Κίσινγκερ ως δεξί του χέρι...

22:30 - GREEK COMPETITION
ΜΟΥ ΛΕΝΕ Α ΜΗΝ Σ' ΑΓΑΠΩ: ΤΟ ΣΜΥΡΝΕΪΚΟ - ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ 89'
THEY TELL ME NOT TO LOVE YOU- THE SONGS OF SMYRNA-CONSTANTINOPOLE
Giorgos ZERVAS • Greece/2002
Η ταινία παρουσιάζει μερικούς σπουδαίους μουσικούς αυτού του είδους, αλλά δεν είναι η ιστορία του. Είναι μια περιπλάνηση, ένα οδοιπορικό, εδώ κι εκεί, μια ανίχνευσή του σε ανθρώπους, χώρους, αντικείμενα, μουσικές, χορούς.

FREDDY 30'
Theodoros KALESIS • Greece/2002
Μια ιστορία με φόντο το θέμα της μετανάστευσης. Οι παράλληλες πορείες δύο φίλων, του Τέο, ενός Έλληνα που ασκεί το επάγγελμα του stripman, και του Αντώνη/Freddy, ενός Αλβανού που δουλεύει ως κλόουν, ενώνονται και καταλήγουν στο μαγικό ρεαλισμό.

00:30 - NIGHT SHADOWS
ΠΟΡΝΟΣΤΑΡ / PORN STAR: THE LEGEND OF RON JEREMY 77'
Scott J. GILL • USA/2002
Ο Ρον Τζέρεμι είναι ένας από τους δημοφιλέστερους αστέρες στην ιστορία του πορνό κινηματογράφου. Παρότι πλούσιος και διάσημος, είναι απίστευτα σπαταραμένος. Το όνειρο της ζωής του είναι να γίνει ηθοποιός στο «συμβατικό» κινηματογράφο.

ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

10:30 - VIEWS OF THE WORLD
ΕΝΑΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΣ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ 23'
CAPTIVE, WAITING
Mohammad AHMADI • Iran/2002
Η ταινία ξεκινά με τη φωνή ενός άντρα που είναι φυλακισμένος εδώ και 19 χρόνια και πρόκειται σύντομα να αφεθεί ελεύθερος. Διαβάζει ένα γράμμα που έχει γράψει στο παιδί του. Δεν ξέρει αν είναι γιος ή κόρη, γιατί η γυναίκα του ήταν επιτάχυνση, όταν οι Ιρανοί τον αιχμαλώτισαν στον πόλεμο Ιράν-Ιράκ...

ΟΙ ΚΑΙΡΟΙ ΜΑΣ / OUR TIMES 75'
Rakhshan BANI-ETEMAD • Iran/2002
Η σκηνοθέτις εστιάζει κατ' αρχάς στην ίδια της την κόρη και τους συμμαθητές και συμμαθητρίες της στη Σχολή Θεάτρου και Καλών Τεχνών, εξαιτίας του τεράστιου ενθουσιασμού με τον οποίο υποστηρίζουν τον Χατάμι στην προεκλογική του εκστρατεία.

13:00 - GREEK PANORAMA
ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ: ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ 51'
SYNTAGMA SQUARE
Lakis PAPASTATHIS • Greece/2002
Μέσα από σπάνιες κινούμενες εικόνες, μαρτυρίες και φωτογραφίες, παρουσιάζονται ένα-ένα τα κτίρια που λάμπρυναν την πλατεία. Τα ξενοδοχεία Μεγάλη Βρετανία, Grand Hotel, και Αγγλία, αλλά και τα σπίτια που συνδέονται με προσωπικότητες της πολιτικής, οικονομικής και πνευματικής ζωής του τόπου.

ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ: ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ 51'
THE FASCINATING PUZZLE
Apostolos KARAKASSIS • Greece/2003
Ο Αλέξανδρος Τομπάζης μάς περιηγεί σε κάποια από τα κτίριά του, αποκαλύπτοντας την πορεία που οδήγησε τη δημιουργική σκέψη των μελετητών στην εκάστοτε αρχιτεκτονική λύση, μια και, όπως λέει ο ίδιος, η αρχιτεκτονική είναι μια συναρπαστική διαδικασία.

διος, η αρχιτεκτονική είναι μια συναρπαστική διαδικασία επίλυσης προβλημάτων, ένα σταυρόλεξο.

15:30 - PAPALIOU SPOTLIGHT
ΛΥΚΙΑ: ΜΑΚΡΗ-ΛΙΒΙΣΙ / LYKIA: MAKRI-LIVISI 49'
MARIA HADJIMICHALI-PAPALIOU • Greece/1998
Η Λυκία αποτελεί μια κινηματογραφική ταξιδιωτική περιπλάνηση 45λεπτων επεισοδίων και καταγράφει είκοσι απομακρυσμένες, σχεδόν ξεχασμένες φαλακρές πόλεις της Λυκίας, που βρίσκεται στο νοτιοδυτικό άκρο της Μικράς Ασίας.

ΗΠΕΙΡΟΣ, ΑΡΧΕΓΟΝΟΣ ΕΛΛΑΣ: ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ
EPIRUS, PRIMORDIAL GREECE: EPIRUS UNDER THE TURKISH RULE
MARIA HADJIMICHALI-PAPALIOU • Greece/1998
Στην περίοδο 1430 έως 1913, παρά όλη την πίεση από τους Οθωμανούς, ο ελληνισμός καταφέρνει να ευδοκιμήσει. Στα Ζαγοροχώρια, στα Γιάννινα, στη Μοσχόπολη και αλλού, δημιουργείται ένας λαϊκός πολιτισμός με στήριγμα τη χριστιανική πίστη και την ελληνική παιδεία...

ΔΕΝ ΕΙΣΑΙ ΜΟΝΟΣ / YOU ARE NOT ALONE 35'
MARIA HADJIMICHALI-PAPALIOU • Greece/1998
Η ταινία είναι ένα οδοιπορικό, ένα ταξίδι μέσα στην καθισμένη ιστορική και πανέμορφη περιοχή της Μοσχόπολης -Μετέωρα, Πάτμος, Σέριφος, Θράκη και Μεκεδονία- καθώς και διαχρονικές παραδοσιακές δηλώσεις: τοπικές γιορτές και πανηγύρια.

18:00 - VIEWS OF THE WORLD
ΠΑΝΩ ΣΕ ΜΙΑ ΣΧΕΔΙΑ 120'
BALSEROS CUBAN RAFTERS
C. BOSCH, J. MA DOMENECH • Spain/2002
7 νέοι άνθρωποι ξεκινούν ένα επικίνδυνο ταξίδι πάνω σε μια σχεδία δικής τους κατασκευής, προσπαθώντας να εγκαταλείψουν την Κούβα και μια ζωή γεμάτη σκληρότητα, για να φτάσουν στην ακτή της Φλόριδας.

20:30 - MUSIC THROUGH THE LENS
ΤΖΑΜΠΑΡΟΥΤ / JABAROOT 60'
Shanin PARHAMI • Canada/2002
Μια αναζήτηση με μορφή εικόνων και ήχων, μια αλληλουχία χειρονομιών μέσα από τη μουσική και την ποίηση γενεών καλλιτεχνών του Καναδά και του Ιράν. Το ντοκιμαντέρ αυτό είναι ένα ταξίδι που κάνει ο καθένας γύρω από το πνεύμα μιας ιρανικής μελωδίας.

22:15 - VIEWS OF THE WORLD
ΤΖΟΓΟΣ, ΘΕΟΙ & LSD 180'
GAMBLING, GODS & LSD
Peter METTLER • Canada, Swiss/2002
Ο Πίτερ Μέτλερ αναζητεί το θέμα του σε μια εκκλεονική κοντά στο αεροδρόμιο του Τόροντο, στην καταστροφή ενός καζίνο, στη συνάντησή του με μια ορματιστρία που είναι σε συνεχή επαφή με το Θεό, σε μια κινηματογραφική παραγωγή του Bollywood και στον άνθρωπο που συνέθεσε το LSD.

Παρασκευή 7 Μαρτίου

ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT

10:00 - GREEK INFORMATIVE SECTION
ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΟΝ ΑΡΓΟΣΑΡΟΝΙΚΟ 39'
TRAVELLING IN THE SARONIC GULF
Panos ZENELIS • Greece/2002
Από τον Πειραιά, στη Σαλαμίνα, την Αίγινα, το Αγκίστρι, τον Πόρο, την Ύδρα και τις Σπέτσες, την Ερμιόνη, τα Μέθανα, την αρχαία και τη Νέα Επίδαυρο.

ΞΕΝΗ ΑΘΗΝΑ / FOREIGN ATHENS 50'
Elias DEMETRIU • Greece/2002
Η ματιά των ξένων παίρνει το ρόλο ενός χρωστήρα, ζωγραφίζοντας ένα πορτρέτο της Αθήνας, ένα χρόνο πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004.

ΓΚΡΙΝ ΛΑΪΝΣ / GREEN LINES 30'
Nikos DAYADAS • Greece/2002
Στο Λονδίνο, 220.000 Ελληνοκύπριοι και πάνω από 40.000 Τουρκοκύπριοι ζουν μαζί, χωρίς "Πράσινη Γραμμή" και αποτελούν τη δεύτερη μεγαλύτερη κυπριακή κοινότητα στον κόσμο μετά τη Λευκωσία.

Η ΛΙΜΝΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΥΠΗΡΧΕ 7'
THE LAKE THAT DIDN'T EXIST
Gregoris PAPADOYANNIS • Greece/2002
Ένα ντοκιμαντέρ αφιερωμένο στη λίμνη Κορώνεια, η οποία εδώ και μερικά χρόνια ουσιαστικά δεν υφίσταται, εξαιτίας της ρύπανσης και την απορρόφηση των υδάτων της στις εντατικές καλλιέργειες.

12:30 - PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS
Η ΛΑΒ ΚΑΙ Η ΝΤΑΙΑΝ / LOVE AND DIANE 155'
Jennifer DWORKIN • France, USA/2002
Ύστερα από εξήμισι χρόνια σε ίδρυμα, η Λαβ πηγαίνει να ζήσει με τη μητέρα της, Νταϊάν. Απεξοργισμένη από το κρακ, η Νταϊάν έχει γίνει θρήσκα, και φιλοδοξεί να κάνει κάτι στη ζωή της...

15:00 - GREEK PANORAMA
ΚΑΠΕΤΑΝ ΝΙΚΟΛΑΣ Ο ΜΟΝΑΧΟΣ 51'
CAPTAIN NICOLAS
Yorgos KOLOZIS • Greece/2002
Καλύμνιος σφουγγαράς, βουτηχτής, χτυπημένος από την ασθένεια των δυτών, ημιπαράλυτος, ταξιδεύει σε όλο το Αιγαίο μ' ένα καϊκι αχταρμά. Μόνος του, με πλήρωμα δυο κουνέλια, συνεχίζει να βουτά για σφουγγάρια με τον παλιό τρόπο.

ΠΑΤΡΙΔΑ ΣΤΟΝ ΑΙΘΕΡΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΟΝΗ 64'
MY COUNTRY ALONE
Andis RODITIS • Cyprus/2002
Μέσα από την αρχιτεκτονική, τη ζωγραφική, τη λογοτεχνία και τη μουσική, επιχειρείται μια σκιαγράφηση της πολιτισμικής ταυτότητας του ελληνισμού της Κύπρου, εν όψει της ένταξής της στην Ενωμένη Ευρώπη.

ΝΟΥΣ / MIND 34'
Kiki DIMITRIU-LAZOGA • Greece/2002
Απόπειρα σχέσης, φύση-πνεύμα. Η φύση γενεσιουργό έναυσμα της τέχνης. Λογική-αισθητικότητα-σώμα και πνεύμα. Αέναος κύκλος δημιουργίας. Χάος-Εντροπία-Ερως.

17:30 - MICHAEL MOORE SPOTLIGHT
ΑΚΗΡΥΧΤΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 120'
BOWLING FOR COLUMBINE
Michael MOORE • USA/2002
Ο τίτλος της ταινίας αναφέρεται στους δυο μαθητές του λυκείου του Κολουμπάιν, οι οποίοι μετά το μπόουλινγκ πήγαν στο σχολείο, σκότωσαν συμμαθητές τους, δασκάλους και, τέλος, αυτοπυροβολήθηκαν.

20:00 - GREEK COMPETITION
ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΜΠΕΡΙΚΟΣ 91'
ANDREAS EMPIRIKOS
Tasos PSARRAS • Greece/2003
Στο ντοκιμαντέρ παρεμβάλλονται ντοκουμέντα που γύρισε ο ίδιος ο Εμπειρικός και αποσπάσματα από συζητήσεις του με τον Ελύτη, τον Νάνο Βαλαωρίτη, τον Ταχτσή, τη Μαρία Βοναπάρτη κ.ά.

ΚΑΡΝΑΓΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ 29'
BOATYARDS OF IERISSOS
Yiannis LABROU • Greece/2002
Στην Ιερίσσο τα καρνάγια σε πείσμα των καιρών συνεχίζονται. Όλα χειροποίητα: το κόψιμο των ξύλων, τα κατάρτια, το τιμόνι, ο αγιασμός... Μέχρι τη στιγμή που το καϊκι θα γλιστρήσει στο νερό για το ταξίδι.

22:30 - GREEK COMPETITION
ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΛΙΟΝΤΑΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ; ARE THERE ANY LIONS IN GREECE? 56'
Irina BOIKO • Greece/2003
«Υπάρχουν λιοντάρια στην Ελλάδα;» ρωτάει ο ήρωας

του θεατρικού έργου *Ο γάμος του Τσέχοφ*, και πηγαίνει για απάντηση μια φράση που από ποτέ έγινε παροιμιώδης στη Ρωσία: «Στην Ελλάδα υπάρχουν τα πάντα!» Τα τελευταία χρόνια, χιλιάδες άνθρωποι από την πρώην Σοβιετική Ένωση αποφάσισαν να διαπιστώσουν αν όντως είναι έτσι.

ΣΕΙΣΜΟΣ / EARTHQUAKE 52'
Yuri AVEROF • Greece/2002
Το καλοκαίρι του 1953, ένας απ' τους μεγαλύτερους σεισμούς του 20ού αιώνα χτύπησε τα νησιά του Ιονίου. Το ντοκιμαντέρ αφηγείται την ιστορία των κατοίκων της Κεφαλονιάς, που είδαν τον τόπο τους να αφανίζεται μέσα σε μερικά δευτερόλεπτα, και που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν το νησί.

00:30 - MUSIC THROUGH THE LENS
ΚΑΝΕΙΣ ΚΑΠΟΙΑ ΜΕΡΑ 95'
NOBODY SOMEDAY
Brian HILL • United Kingdom/2001
«Απεχθάνομαι τις συναυλίες», λέει ο Ρόμπερτ Ουίλιαμς στην αρχή της ταινίας. Οι καιροί είναι δύσκολοι για τον 27χρονο Ουίλιαμς. Έχει σταματήσει για πολλοστή φορά να παίρνει ναρκωτικά και να πίνει, και είναι αποφασισμένος αυτή τη φορά να μείνει καθαρός. Όμως η πίεση της δουλειάς και η ζωή στην περιφέρεια δεν τον διευκολύνουν...

30 - THE RECORDING OF MEMORY
ΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΥ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ / ATLANTIC DRIFT 90'
 Michel DAERON • Austria, Israel, France/2002
 Η ταινία αφηγείται την ιστορία 1.880 εβραίων προσφύγων, οι οποίοι κατάφεραν να ξεφύγουν από τη ναζιστική Ευρώπη μέσω της Δούναβης, αλλά που, ύστερα από τριήμερη οδύσσεια στη θάλασσα και στη Μεσόγειο πάνω στον «Ατλαντικό», παραπλοκάρα, οι Βρετανοί τους έκλεισαν σε μια φυλακή, την εποχή του Ναπολέοντα, για πέντε χρόνια.

HABITAT
ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ ΤΟΥ ΘΕΟΥ
EVEN'S CROSSROAD 35'
 Takesue • USA/2002
 Η φωτογραφία της ταινίας αιχμαλωτίζει την επιθυμία να παρευρεθούμε σε μια νέα εμπειρία, την ένταση ανάμεσα στην αισθητική και στη διεισδυτική ματιά, την απόπειρα σύλληψης χωρίς κοινή γλώσσα, και την ανέφικτη επιθυμία να παύσουμε και να φυλάξουμε μια στιγμή.

30 - STORIES TO TELL
ΛΙΤΤΛ ΧΕΡΙΑ / LITTLE HANDS 18'
 Katrine TALKS • Denmark/2002
 Τα μικρά παιδιά μπορούν κι αυτά να μιλούν με τις ώρες, ακόμα και τα υπόλοιπα παιδιά. Αυτό γίνεται σαφές

μέσα απ' αυτό το ποιητικό ντοκιμαντέρ, που γυρίστηκε σ' ένα κέντρο ψυχαγωγίας στη Δανία, όπου πηγαίνουν τα κωφά παιδιά μετά το σχολείο.
HABITAT
ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ / FAREWELL 80'
 Yun HWANG • Korea/2001
 Η Κιμ Χάι-Τζιν πιάνει δουλειά ως εθελόντρια σ' ένα ζωολογικό κήπο. Παρά τις προσπάθειες των υπαλλήλων και των εθελοντών του ζωολογικού κήπου να κρατήσουν ζωντανά τα ζώα, πολλά από αυτά δε φαίνονται να είναι σε πολύ καλή κατάσταση. Και τα πράγματα ολοένα και χειροτερεύουν...
15:30 - VIEWS OF THE WORLD
ΖΩΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ / CITY DWELLERS 12'
 Valerie CONTAKOS • USA/2003
 Ο καλλιτέχνης Μαρκ Χατζηπατέρας, που ζει στη Νέα Υόρκη, ολοκλήρωσε πρόσφατα μια πολύχρωμη και γεμάτη φαντασία μόνιμη εγκατάσταση στον σταθμό των 28 Δρόμων του μετρό της Νέας Υόρκης. Η ταινία εστιάζει στην ικανότητα του καλλιτέχνη να παίρνει τα πιο καθημερινά αντικείμενα και να τα μεταμορφώνει σε διασκεδαστικές και παράξενες φιγούρες.
NICOLAS PHILIBERT SPOTLIGHT
Η ΠΟΛΗ ΤΟΥ ΛΟΥΒΡΟΥ / LOUVRE CITY 81'
 Nicolas PHILIBERT • France/1990
 Τι γίνεται στο Μουσείο του Λούβρου, όταν είναι κλειστό για το κοινό; Κατά τη διάρκεια των ριζικών ανακαινίσεων, το

μουσείο ανοίγει για πρώτη φορά τις πόρτες του σ' ένα κινηματογραφικό συνεργείο.
18:00 - PAPALIOU SPOTLIGHT
Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΩΝ ΤΥΦΛΩΝ
THE STRUGGLE OF THE BLIND 90'
 MARIA HADJIMICHALI-PAPALIOU • Greece/1977
 Αντιμέτωποι με τη βία της φιλανθρωπίας στο άσυλο ή στο πεζοδρόμιο και τους μηχανισμούς καταστολής του κράτους, οι τυφλοί οδηγήθηκαν σε μια ταξική συνειδητοποίηση που εκφράστηκε με την κατάληψη του «Οίκου Τυφλών Καλλιθέας».
ΗΠΕΙΡΟΣ, ΑΡΧΕΓΟΝΗ ΕΛΛΑΣ: ΕΣΤΙ ΤΙΣ ΕΛΛΟΠΗ 20'
EPHROS, PRIMORDIAL GREECE:
THERE IS A COUNTRY, ELLOPIA
 MARIA HADJIMICHALI-PAPALIOU • Greece/1997
 Στο πρώτο επεισόδιο παρουσιάζονται αρχαιολογικές μαρτυρίες και μυθολογήματα, που φανερώνουν την έντονη συμμετοχή της Ηπείρου στις ιστορικές εξελίξεις από τα παλαιολιθικά έως τα πρώιμα ιστορικά χρόνια.
20:30 - STORIES TO TELL
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙ ΧΟΥΛΙΝ -
ΒΙΑΣΜΟΣ ΣΤΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ 12'
THE RODNEY HULIN STORY: PRISON RAPE IN AMERICA
 Gabriel LONDON • USA/2002
 Σε ηλικία 16 ετών, ο Ρόντι Χιούλιν καταδικάζεται σε οκτώ χρόνια φυλακή. Τον κλείνουν σε μια φυλακή για ενήλικες, ό-

που πολύ σύντομα ένας συγκρατούμενός του τον βιάζει. Επανειλημμένες αιτήσεις του να μεταφερθεί σε πιο ασφαλές μέρες απορρίπτονται. Ο Ρόντι, ύστερα από 75 μέρες φυλακή, προσπαθεί ν' αυτοκτονήσει. Τελικά πέφτει σε κώμα και πεθαίνει τέσσερις μήνες αργότερα.
VIEWS OF THE WORLD
Η ΜΕΡΑ ΠΟΥ ΔΕ ΘΑ ΞΕΧΑΣΩ 92'
THE DAY I WILL NEVER FORGET
 Kim LONGINOTTO • United Kingdom/2002
 Για τα γυρίσματα του τελευταίου της ντοκιμαντέρ, η Λοντζί νότο ταξίδεψε στο Ναϊρόμπι της Κένυας, όπου η κλειστοφιλία αποτελεί καθημερινό φαινόμενο.
23:00 - PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS
ΦΕΛΙΝΙ, ΕΙΜΑΙ ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΣ ΨΕΥΤΗΣ 105'
FELLINI I'M A BORN LIAR
 Damian PETTIGREW • England, France, Italy/2002
 Ο Ντέμιαν Πέτιγκρου πήρε συνέντευξη από τον ιταλό σκηνοθέτη Φεντερίκο Φελίνι ένα χρόνο πριν από το θάνατό του, σχετικά με τη δημιουργική διαδικασία της σκηνοθεσίας. Ο Πέτιγκρου μιλά επίσης με τους ηθοποιούς Ντόναλντ Σάδερλαντ, Ρομπέρτο Μπενίνι και Τέρενς Σταμπ, το σεναριογράφο Τούλιο Πινέλι, το διευθυντή φωτογραφίας Τζουζέπε Ροττό, και άλλους.

Σάββατο 8 Μαρτίου

OLYMPION RENAULT

30 - STORIES TO TELL
ΕΠΕΜΕΝΟΙ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ 138'
CARRIED IN AMERICA
 Michael APTED • USA/2002
 Ολοκληρώνοντας για μια δεκαετία εννέα μελλονόμενα ζευγάρια, οι εκπαιδευτικοί διαφοροποιούν εκπαιδευτικές και εθνοτικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, οι οποίες τους οδηγούν να γίνουν.

30 - NIGHT SHADOWS
ΜΕ ΓΛΩΣΣΑ / FRENCH KISSING 15'
 De Lind VAN WIJNGAARDEN • Netherlands/2002
 Η ταινία είναι δεκατριών χρόνων και πηγαίνει στην πρώτη παρουσίαση. Σχεδόν όλα τα παιδιά στην τάξη της έχουν ήδη γυρίσει με γλώσσα εκτός από τη Γαλλία. Όταν διαβάζει στο σχολείο της ότι η στιγμή είναι ευνοϊκή για να κάνει το πρώτο βήμα στα ερωτικά, η Μελίσα δε διστάζει πια...

NICOLAS PHILIBERT SPOTLIGHT
ΕΙΣΑΙ ΚΑΙ ΝΑ ΕΧΕΙΣ / TO BE AND TO HAVE 104'
 Nicolas PHILIBERT • France/2002
 Η ταινία είναι μέρα και γύρω από ένα μονοτάξιο σχολείο στην περιοχή Οβέρν της Γαλλίας, η ταινία καταγράφει συγκινητικές στιγμές από τη ζωή ενός αφοσιωμένου δασκάλου και των μαθητών του, δείχνοντας παράλληλα τη δύναμη ενός ανθρώπου που κάνει τη δουλειά του με πάθος.

30 - MICHAEL MOORE SPOTLIGHT
Ο ΜΕΓΑΛΟΣ / THE BIG ONE 90'
 Michael MOORE • USA/1997
 Η ταινία είναι το χρονικό μιας τριήμερης περιόδου που έκανε Μάικλ Μουρ για να προωθήσει το βιβλίο του *Downsize This!*

17:30 - STORIES TO TELL
ΦΕΤΟΣ ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ / THIS WINTER 90'
 Zhong HUA • China/2001
 Χωρίζοντας την ταινία σε τέσσερα κεφάλαια, ο Ζονγκ Χουά ακολουθεί κάποια μέλη της αστυνομίας του Πεκίνου, καθώς σηματοδοτούν το τέλος της θητείας τους, ο καθένας με διαφορετικό τρόπο...

20:00 - OUT OF COMPETITION
ΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟΥ / WAYS OF REBETIKO 64'
 Timon KOULMASIS, Iro SIAFLIAKI • Greece/2003
 Κινηματογραφώντας τους τόπους που συνδέονται με το μύθο του ρεμπέτικου (λιμάνια, μικρές βάρκες, φυλακή), συναντήσαμε την αγάπη των ανθρώπων που εμπνέονται απ' αυτή τη μουσική και τους δρόμους της.

ΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ 61'
THE AEGEAN IN THE WORDS OF THE POETS
 Loukia RIKAKI • Greece/2002
 Ένα ταξίδι με οδηγό τα κείμενα ποιητών και συγγραφέων απ' όλο τον κόσμο, που ύμνησαν το αρχιπέλαγος, μέσ' από εικόνες από τα περισσότερα νησιά του Αιγαίου.

22:30 - OUT OF COMPETITION
Ο ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΥΣΗ / WAY TO THE WEST 80'
 Kyriakos KATZOURAKIS • Greece/2003
 Η Ιρίνα αναζητά στην Ελλάδα μια καλύτερη ζωή και πέφτει θύμα του σεξουαλικού δουλεμπορίου. Η ιστορία της ξεδιπλώνεται μέσα από μια σειρά εξομολογήσεων και φλας μπακ...

00:30 - MUSIC THROUGH THE LENS
ΑΓΡΙΟΣ ΓΑΛΑΖΙΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ: JIMI HENDRIX LIVE 102'
BLUE WILD ANGEL: JIMI HENDRIX LIVE - ISLE OF WIGHT
 Murray LERNER • USA/2001
 Το ντοκιμαντέρ παρουσιάζει ορισμένες από τις καλύτερες ζωντανές εκτελέσεις τραγουδιών του Χέντριξ. Επιπλέον, τα

γυρίσματα της συναυλίας πλαισιώνονται από νέες συνεντεύξεις με τα μέλη του συγκροτήματος Experience.

ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

10:30 - 13:30 PITCHING FORUM 2003

14:00 - MICHAEL MOORE SPOTLIGHT
Ο ΠΟΤΖΕΡ ΚΙ ΕΓΩ / ROGER AND ME 91'
 Michael MOORE • USA/1989
 Η ταινία είναι ένα χρονικό του τρόπου κατά τον οποίο η Τζέ-νεραλ Μότορς μετέτρεψε το Φλιντ του Μίσιγκαν σε μια πόλη-φάντασμα. Ο Μάικλ Μουρ αποπειράται να συναντήσει τον διευθυντή της εταιρείας, τον Ρότζερ Σμιθ, και να του πει να πιούνε καμιά μπίρα και «να το κουβεντιάσουνε το θέμα».

16:30 - STORIES TO TELL
ΙΚΑΝΟΣ / ABLE 101'
 Kenichi OGURI • Japan/2001
 Όταν προτείνεται στην Καθλίν Ρούμπι να γίνει ανάδοχη μητέρα για τρεις μήνες σε δυο αγόρια από την Ιαπωνία, δεν είναι και τόσο σίγουρη ότι θέλει ν' αναλάβει αυτό το ρόλο. Πέρα από το ότι προέρχονται από μια άλλη κουλτούρα, τα δυο αγόρια δε μιλούν αγγλικά και πάσχουν από νοητική υστέρηση...

19:00 - HABITAT
Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΓΑΓΓΗ 52'
THE BATTLE OF THE GANGES
 Daniel WHISTLER • United Kingdom/2002
 Στην πόλη του Μπενάρες, τα βακτηρίδια στα νερά του ποταμού Γάγγη έχουν ξεπεράσει κατά εκατοντάδες φορές το όριο ασφαλείας. Τα απόβλητα γεμίζουν το ποτάμι και ξεχειλίζουν στους δρόμους. Όμως, ένας μαχητής έχει εμφανιστεί, που θα γεφυρώσει την Ανατολή με τη Δύση...

VIEWS OF THE WORLD
ΚΛΟΟΥΝ ΣΤΗ ΚΑΜΠΟΥΛΑ / CLOWN A KABOUL 60'
 Enzo BALESTRIERI, Stefano MOSER • Italy/2002
 Η ταινία καταγράφει τη αποστολή μιας ομάδας 21 γιατρών-κλόουν, που επισκέφθηκαν νοσοκομεία, σχολεία, προσφυγικούς καταυλισμούς και ορφανοτροφεία στο Αφγανιστάν.

21:30 - VIEWS OF THE WORLD
ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΘΕΛΗΣΗ ΜΟΥ / AGAINST MY WILL 50'
 Ayfer ERGUN • Netherlands/2002
 Τα εγκλήματα για λόγους τιμής στο Πακιστάν έχουν αυξηθεί. Αυτά τα εγκλήματα δεν καταγγέλλονται, ακόμα όμως κι αν καταγγεθούν, οι Αρχές κάνουν τα στραβά μάτια. Το ντοκιμαντέρ εξετάζει τρεις περιπτώσεις γυναικών που ζουν στο κέντρο περιθάλψης Νταστάκ.

STORIES TO TELL
ΣΤΟΝ ΙΣΤΟ ΤΗΣ ΑΡΑΧΝΗΣ
AND ALONG CAME A SPIDER 53'
 Maziar BAHARI • Iran/2002
 Στην πόλη του Μασάντ στο Ιράν, 16 γυναίκες δολοφονήθηκαν μέσα σε διάστημα ενός έτους. Τα περισσότερα από τα θύματα είχαν εκτίσει ποινές φυλάκισης για πορνεία ή ναρκωτικά. Ένα χρόνο μετά την πρώτη δολοφονία, συνελήφθη και ομολόγησε ο Σαϊντ Χαναεϊ, 39χρονος οικοδόμος.

00:00 - PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS
Ο ΣΤΙΒΙ / STEVIE 140'
 Steve JAMES • USA/2002
 Ως φοιτητής στο πανεπιστήμιο του Νότιου Ιλινόι, ο Στίβι Τζέιμς υπήρξε φίλος και προστάτης ενός προβληματικού εντεκαχρονου αγοριού, του Στίβι Φλντνινγκ. Ο Τζέιμς αποφοίτησε το 1985 κι έφυγε, αφήνοντας τον Στίβι μόνο του. Επιστρέφει δέκα χρόνια μετά για να μάθει τι απέγινε ο Στίβι...

Κυριακή 9 Μαρτίου

OLYMPION RENAULT

30 - VIEWS OF THE WORLD
ΠΟΤΕΡ, ΘΕΟΙ ΚΑΙ LSD 180'
SMILING, GODS AND LSD
 Peter METTLER • Canada, Switzerland/2002
 Ο Πιτερ Μέτλερ αναζητεί το θέμα του σε μια εκκλησία κοντά στο πεζοδρόμιο του Τορόντο, στην καταστροφή ενός καζίνο, τη συνάντησή του με μια οραματίστρια που είναι σε συνεχή επαφή με το Θεό, σε μια κινηματογραφική παραγωγή του Hollywood και στον άνθρωπο που συνέθεσε το LSD.

30 - GREEK COMPETITION
ΟΙ ΠΑΙΔΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΔΕΝ ΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΙ ΤΑ ΖΩΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΤΟΥΣ ΗΛΙΚΙΑ;
ANIMALS DREAM OF THEIR CHILDHOOD? 46'
 Angelos ANGELOUDIS • Greece/2002
 Η ιστορία διαδραματίζεται σ' ένα σφαγείο. Η ταινία προσπαθεί να καταλάβει εάν τα ζώα μπορούν να ονειρευτούν. Ή, αν όχι, εάν ο άνθρωπος τους επιτρέπει να ονειρευτούν. Η υπέρβαση χρόνος γι' αυτό, προτού να δώσουν τη ζωή τους για το ανθρώπινο κέρδος.
ΠΑΝΑΚΙΟΣ ΓΑΜΟΣ / THE WEDDING 36'
 Panagiotis PAPADOPOULOS • Greece/2002
 Ολοκληρώνοντας να γυρίσουμε κάτι για το γάμο στα ορεινά χωριά της Ροδόπης, βρεθήκαμε στα Πομακοχώρια της Κομοτηνής. Ολοκληρώνοντας το γάμο, βλέπουμε τις επιλογές ζωής των πομακών και συμβολική επιβίωση των ανθρώπων.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ / PERFORMANCE 25'
 Nikos ALEVRAS • Greece/2003
 Σ' ένα πρόσπιο που το έλεγαν Νέα Πεντέλη, υπήρχε ένα πανεπιστήμιο στίβι που το λέγαν «Μαργαρίτα». Εκεί μαζεύτηκαν πολλά παιδιά που, ένα πρωινό, αποφάσισαν με το δασκάλό τους ν' ανεβάσουν ένα θεατρικό έργο. Διάλεξαν το γιαπωνέζικο παραμύθι: «Το κορίτσι με το πανέρι στο κεφάλι».

20:30 ΤΕΛΕΤΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΒΡΑΒΕΙΩΝ
21:00 - Audience Award Film Screening
Προβολή Ταινίας Βραβείου Κοινού

ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

10:30 - 13:30 PITCHING FORUM 2003

14:00 - KRIONAS SPOTLIGHT
ΣΤΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΦΑΝΤΑΣΙΑ 30'
IN MYTHOLOGY AND FANTASY
 Apostolos KRIONAS • Greece/1991
 Στο 6ο επεισόδιο της σειράς «Σύγχρονοι Έλληνες Ναϊφ» παρουσιάζονται οι ζωγράφοι: Κώστας Βιδενμάιερ, Σωκράτης Ζιώγας και Σάσσανος Καλλίνικος.

ΟΙ ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΤΕΙΧΩΝ / WITHIN THE WALLS 27'
 Apostolos KRIONAS • Greece/1977
 Κινηματογράφηση της γιορτής που συνοδεύει την τελετή περιτομής νεαρών Πομακών που, την εποχή εκείνη, ζούσαν

με τις οικογένειές τους μέσα στους πελασγικούς τάφους στα αρχαία τείχη του Διδυμώτειχου.

ΗΤΑΝ ΜΕΡΑ ΓΙΟΡΤΗΣ / IT WAS A FESTIVE DAY 23'
 Apostolos KRIONAS • Greece/1973
 «Είμαστε σαν τα περαστικά πουλιά. Το ξέρετε; Πρώτα στη Γερμανία και την Αυστραλία. Τώρα ο Φώτης μου γράφει απ' τον Καναδά. Λέω να πάω»...

16:30 - THE RECORDING OF MEMORY
ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΧΕΝΡΙ ΚΙΣΣΙΝΤΖΕΡ 80'
THE TRIALS OF HENRY KISSINGER
 Eugene JARECKI • USA/2002
 Σύμφωνα με την ταινία ο Κίσσινγκερ σαμποτάρισε την ειρηνευτική διαδικασία με το Βιετνάμ, ώστε να μπορέσει ο Νίξον να κερδίσει τις προεδρικές εκλογές...

19:00 - MICHAEL MOORE SPOTLIGHT
ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ 'Η ΚΡΕΑΣ / PETS OR MEAT 23'
 Michael MOORE • USA/1992
 Η ταινία αποπειράται, με το σατιρικό τρόπο του Μουρ, ν' αποτελέσει μια σύγχρονη εκδοχή του *Ο Ρότζερ κι εγώ*, παραλληλίζοντας τα προβλήματα της πόλης του Φλιντ με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Αμερική ως χώρα.

ΚΑΝΑΔΙΚΟ ΜΠΕΙΚΟΝ / CANADIAN BACON 91'
 Michael MOORE • USA/1995
 Στην ταινία, ο πρόεδρος των ΗΠΑ, αντιμέτωπος με χαμηλή δημοτικότητα και οικονομική ύφεση, σχεδιάζει να ξανακερ-

δίσει την υποστήριξη του αμερικανικού λαού, δημιουργώντας μια νέα αυτοκρατορία του κακού: τον Καναδά...

21:30 - STORIES TO TELL
ΤΟ ΚΛΟΥΒΙ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ 16'
FULL FREEDOM CAGE
 Javad MOZDABADI • Iran/2002
 Ένας άντρας αφήνει την πόλη με το ποδηλατό του, κουβαλώντας ένα κλουβί μ' ένα πουλάκι. Όταν φτάνει στην εξοχή, ψάχνει να βρει μία τρύπα φιδιού και δένει το πουλάκι μ' ένα σπάγκο δίπλα στην τρύπα...

THE RECORDING OF MEMORY
ΙΧΘΥΣ: ΚΛΕΜΜΕΝΕΣ ΨΥΧΕΣ 80'
 H.I.J.O.S. SPLIT SOULS
 Marcelo CESPEDES, Carmen GUARINI • Argentina/2002
 Η ίχθυς (ίχθυς) στα ισπανικά σημαίνει γιοι. Οι H.I.J.O.S. είναι μια οργάνωση, που αποτελείται από τους γιους και τις κόρες ανθρώπων που εξαναγκάστηκαν στην Αργεντινή κατά τη διάρκεια της δικτατορίας, από το 1976 έως το 1983.

00:00 - PORTRAITS: HUMAN JOURNEYS
ΦΕΛΙΝΙ, ΕΙΜΑΙ ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΣ ΨΕΥΤΗΣ 105'
FELLINI I'M A BORN LIAR
 Damian PETTIGREW • England, France, Italy/2002
 Ο Ντέμιαν Πέτιγκρου πήρε συνέντευξη από τον ιταλό σκηνοθέτη Φεντερίκο Φελίνι ένα χρόνο πριν από το θάνατό του, σχετικά με τη δημιουργική διαδικασία της σκηνοθεσίας.

5th THESSALONIKI DOCUMENTARY FESTIVAL

Non-Stop Carnival at the 5th Thessaloniki Documentary Festival

Normally, we'd be saying goodbye right about now. It's day 7 after all. But the 5th Thessaloniki Documentary Festival: Images of the 21st Century will roll a full 10 days for the first time. This means more hours of film—whether in the Doc Market screening stalls or the plush Olympion theatre. Filmmakers have four more days of nervous speeches before films. Producers have 72 hours left to pitch new ideas to the European Documentary Network panel. Audience members have it best; they can analyze films over a plate of steaming mussels or share a smoke outside the theatre in awed silence. Meanwhile carnival (apokries) activities beckon outside.

A Replay of Events

- March 10, 2002 - Last year's festival ends.
- Images of the 21st Century director Dimitri Eipides and his staff spend much of 2002 and early 2003 seeking the newest docs.
- Meanwhile the powers-that-be decide the fifth festival will have a competitive Greek section with generous prizes. The festival will also serve as a gateway for some films into the "Greek Oscars" (State Quality Awards) held each November. Dozens of local documentaries appear.
- The international program's ironed out, with 15 Stories to Tell, 13 Views of the World, 9 Habitats, 7 Portraits, 6 musical lenses, a half-dozen night shadows, 5 Recordings of Memory and a partridge in a pear tree.
- An executive decision is taken—given the state of the world—to include all of Michael Moore's work—from incredible *Bowling for Columbine* to 1989's fab *Roger & Me*. Similarly, given the constant death tolls on both sides, the festival decides to focus on Palestine today. Nine brave new films capture glimpses of life—with a focus on children—inside a war zone.
- In the name of Culture, Eipides decides Greece must be introduced to Nicolas Philibert's unique cinema. He also deems that—even though Thessaloniki had a taste of producer Margaret Smilow's talents with *The Turandot Project* in 2001—it needs to see more of her work. The Smilow spotlight includes the best of American culture—like Busby Berkeley's elaborate, leggy film choreographies.
- On February 28, the festival finally begins. Angelopoulos fan Li Ying is in town for the screening of his scrumptious *Dream Cuisine*, the opening film. Chinese cuisine bridges China and Japan in his work.
- While everyone loves Chinese food, not everybody approves of photographer Andres Serrano's work. In 1987-88 his "Piss Christ" caused a stir, even in the US Senate. The Thessaloniki Documentary Festival puts finishing touches on a display of Serrano's photos at the Kalfayan Gallery (43 Proxenou Koromilla, tel 2310-231187, 18-and-over only). In the exhibit, Serrano looks at themes like homelessness and sexuality. Catch the accompanying documentary too.

The Week-in-Review

DAY 1 - February 28 - Culture Minister Evangelos Venizelos makes his second trip to Thessaloniki in five months to launch a major film festival. (The other being in November for the 43rd Thessaloniki Film Festival).

DAY 2- March 1 - The Serrano exhibit opens. It will "outlive" the festival, running through March 15. Gallery owner Arsen Kalfayan calls on audiences to approach art with an open mind.

• Ayurveda doctor Nikolas Kostopoulos attends weekend screening of *Ayurveda: The Art of Being* and gives informal talk on subject. "You have to be your own doctor," says the doctor of this ancient holistic healing practice that originated in India.



Ayurveda: The art of being

DAY 3- March 2 - *Dream Cuisine* director Li Ying talks to the press. As in his film, he proves he likes finding cultural connections. Li Ying likens China and Greece. He also reveals that, as a Chinese man living in Japan, he sometimes feels like one of Theo Angelopoulos' traveling players: "I carry Chinese culture within me".

• Kyriaki Malama explains her film *Albanian Melodrama* was born from a need to show another side of the country that has sent so many economic migrants to Greece the past decade. Several festival films this year have to do with Greece's new immigrants. Hers instead looks at the queen of Albanian opera, soprano Edit Mihali.

• Another director whose work premiered in the new Greek Competition section, Yiorgos Keramidiotis, talks about the D word. *The Guards of the Cemetery* looks at Death through guards' day-to-day existence. Keramidiotis warns that the planet could end up one big funeral pyre if the Iraq war starts.

• Meanwhile, the Doc Market opens to 35 buyers from 18 countries. Programmers from the Netherlands, Iran, Spain and Turkey alike start visiting the City Hotel's video library. 304 international documentaries are in the Doc Market, which runs through to March 7.

DAY 4 - March 3 - Greek Competition entrant Katerina Patroni sailed to Korea and back to make her new documentary on a cargo ship's crew, *Men at Sea*. The experience left her with an understanding of the loneliness of that isolated life. She determined the sailors aren't as tough as they look on the outside. She shows the tender side too.

• "I wanted to leave everything out of the film that you can find in books," says Yiannis Karipidis of his film *The Grandfather*, about a coal-walking ritual. This rule of thumb allowed him to express his fascination with a feat of the feet that he still can't explain. He notes the practice isn't dying out - instead a revival is underway, with outsiders being initiated into the practice.

DAY 5 - March 4 - Featured producer Margaret Smilow comes to Thessaloniki for a day. She tells the press that she always tries to deviate from the usual documentary style in

her work at New York station Thirteen/WNET. The Public Broadcasting Service provides one-third of her film's funds—the rest comes from other sources, such as science institutes.

Kurosawa, shot in High Definition format, is definitely one of the works she is proudest of. Smilow thanks Eipides for the spotlight.

• Times have changed—for the worse—notes S. Smith Patrick, who made *The Children of IBDAA*, about the young members of a Palestinian dance troupe. When the film was shot in 1999,

there was more freedom of movement.

Today, S. Smith Patrick says, it wouldn't be possible to make the film. There's not much of a market for her type of film, the director adds, in today's climate.

• A Palestinian and an Israeli director join the conversation. *Ford Transit's Hady Abu Assad* describes his film's subject as "a taxi driver who understands the reasons why some people undertake suicide attacks". Meanwhile, Ram Loevy, maker of *Gaza Closed Closure* reminds Thessaloniki that all films tell just part of the picture. He opposes his government's acts in the occupied territories. The state in Gaza has been unacceptable for 40 years, he believes. Neither rushes to offer "solutions" for the future. Abu Assad thinks a single state with two nations is the best, though Israel would never accept the idea. Meanwhile, Loevy suggests 1967 boundaries be reestablished, with villages returned to the Palestinians. Neither can escape their political topics. For Abu Assad, it's a matter of not becoming invisible.

• Dimitris Vernikos, whose *HIV Positive: Living with Aids*, is in the Competitive Section, talks about the spread of Aids in

South Africa. People's movements and state drug policies alike have escalated the virus's spread. Vasilis Vassiliadis, whose Competition film is *The Sponge Divers' Dance*, discusses the heroism involved in that imperiled Kalymnos island profession. He came across the idea for his film by way of Greek Americans from Kalymnos who have the dangerous job of painting bridges in Ohio. Last year, he heroically pitched his project at the EDN Pitching Forum.

• A hotel owner in India introduced Yiannis Tritsibidas to his film's subject. His *Foreigner in a Foreign Land* is about the curious figure of Dimitris Galanos. In the early 1800s, this Athenian made a name for himself by being the first Greek to study Sanskrit grammar.

• "You're probably wondering how I decided to make such a film," says German director Thorsten Schutte, creator of *I Was the King of Porn: The Adventures of Lasse Braun*. He stumbled across a 1974 newspaper clipping about a pornographic company. He had always considered porn an exploitative industry but was intrigued. Finding director Braun and his actors wasn't easy. Most porn performers had changed names. Braun was a master of borrowing elements from a range of films, Schutte believes. At the festival, Schutte's been watching five to six films a day.

DAY 5 - March 5 - "Palestine: Children and War" was the topic of an open discussion the festival prepared for as this paper went to press. The event was to be held at noon in Thessaloniki's Museum of Byzantine and Post-Byzantine Musical Instruments. Scheduled to participate were: Teresa Shalufi and young Nidal A.S. Alayasa of non-profit Bethlehem organization Build a Better World, Palestinian political analyst, film/literature critic and translator Subhi Hadidi, director Loevy, Doctors Without Borders Hellas head Kostas Papaioannou, journalist Dina Vayena and Euro MP Mirsini Zorba. Journalist Stelios Kouloglou was to moderate.



Kurosawa

Albanian Melodrama

IMAGES OF THE 21st CENTURY

More Days of Films & Beefcake too

on that purple wig, but leave the funny noisemakers outside the cinema (yes, even cell phones). A long weekend of documentaries is ahead. Here's a rundown of the remaining films:

Greek Informative Section

A section informing viewers about Greek life and culture)
Thursday March 6 – Short films *New Life*, *Argonaut*, *Not Closing Face*, *The Party* (10am), *Biblioteca Alexandrina* (10:30pm).

Friday March 7 – *Traveling in the Saronic Gulf*, *Foreign Athens*, *Green Lines*, *The Lake That Didn't Exist* (starting at 10am).

Sunday March 9 – *Traveling in the Saronic Gulf*, *Foreign Athens*, *Green Lines*, *The Lake That Didn't Exist* (starting at 10:30pm).

Greek Panorama

Established and up-and-coming directors

Attack a range of topics)

Thursday March 6 – Veteran director Lakis Papastathis' *Syntagma Square*, on Athens' central square, and Apostolos Karakassis' *The Fascinating Puzzle*, on architect Alexandros Tombazis (1pm). Thessaloniki's own Lukas Kouchtch offers eight minutes of contemplation on civil liberties and the police in *Free Citizens*, while Manolis Hiotis: *The Greek Urchin Who Put Cologne on the Greek Song* offers two hours on one of Greece's greatest musicians (3pm).

Friday March 7 – Kalymnos portrait *Captain Nicolas* is followed by a timely look at Cypriot identity in *My Country Alone* and the philosophical *Mind* (starting at 3pm). *Syntagma Square* and *The Game of Architecture* (5:30pm). Islands around: an amateur cinematographer's 1925-27 footage shines in *My Mytilini*, while *Strofades: The Islands of Wind and Holiness* looks at wildlife and *Milos Metal* remembers that island's old industry (10:30pm).

Saturday March 8 – *Captain Nicolas*, *My Country Alone*, *Mind* (5:30pm).
Sunday March 9 – *Free Citizens* and *Manolis Hiotis* (8pm).

Greek Competition

17 films compete in this new festival section)

Thursday March 6 – George Zervas presents his latest musical documentary *They Tell Me Not to Love You: The Songs of Smyrna-Constantinople*, followed by *Freddy*, the story of two friends, a Greek stripper and an Albanian clown (10:30pm). *Patka* and a search for identity blend in *Mirsini* (5:30pm after *Biblioteca Alexandrina*). *HIV Positive* and *The Sponge Divers'* *Dance* (10:30pm).

Friday March 7 – Tasos Psaras' portrait of writer *Andreas Embeiricos* (8pm) is followed by a look at the craftsmen of *The Boat Yards of Ierissos*. *They Tell Me...and Freddy* (8pm). *Are There Any Lions in Greece?* asks a film about migrants from the former Soviet Union, followed by the story of Cephalonia's 1953 *Earthquake* (starting at 10:30pm).

Saturday March 8 – *The Guards of the Cemetery* and *Albanian Melodrama* (3pm). *Are There Any Lions...* and *Earthquake* (8pm). *Andreas Embeiricos* and *Boat Yards of Ierissos* (10:30pm).

Sunday March 9 – Three films start at 1:30pm. First is an inquiry posed to slaughterhouse workers: *Do Animals Dream of Their Childhood?* Then comes *The Wedding*, on a ceremony in Komotini. Finally, *Performance* shows an Athens school preparing a Japanese play.

Greek Out-of-Competition

A handful of films that will be in Greece's State Quality Awards in November)

Thursday March 6 – Director Alexandros Papapliou returns home in *Et in Arcadia Ego* (8pm).

Sunday March 8 – A creative approach to Greece's "blues" is featured in *Ways of Rembetiko*, while international writers are inspired by the sea in *The Aegean in the Words of the Poets* (8pm). *Way to the West* blends fact and fiction. In it a

woman arrives in Greece –the rough way– from the former USSR (10:30pm).

Sunday March 9 – *Ways of Rembetiko* and *The Aegean...* (3pm). At 5:30pm: *Way to the West* and *Breath of the Earth*, a look at modern rituals starting with the Delphi oracles.

Views of the World

(A reminder that it's a big, strange world)

Thursday March 6 – Two Iranian films will be screened, starting at 10:30am. First *Captive*, *Waiting* shows a prisoner of the Iran/Iraq war still doing his time. Then, women prevented from participating in politics are featured in *Our Times*. *The Day I Will Never Forget* is Kim Longinotto's look at female circumcision in Kenya (12:30pm, preceded by *The Rodney Hulin Story*). Greek-Pakistani production *Kalasha* (5:30pm) is followed by a film about the fate of Cubans who float to Florida in a small vessel, *Balseros Cuban Rafters* (6pm). *Gambling Gods and LSD* hops around the planet (10:15pm).

Friday March 7 – The day's program includes Valerie Kontakos' *City Dwellers* (3:30pm) and *The Day I Will Never Forget* (after 8:30pm *The Rodney Hulin Story*).

Saturday March 8 – *Against My Will* (9:30pm) looks at women whose families want to kill them in Pakistan. Sunday March 9 – *Gambling Gods and LSD* (10am).

Apostolos Krionas Spotlight

(A look at the director best known for TV series on poets, Northern Greece and Athens)

Sunday March 9 – *Contemporary Greek Naïve: Mythology and Fantasy*, *Within the Walls* and *It Was a Festive Day* (beginning at 2pm).

Nicolas Philibert Spotlight

(Introducing one of France's most inquisitive directors)

Friday March 7 – A museum's hidden places are explored in *Louvre City* (after 3:30pm *City Dwellers*).
Saturday March 8 – *To Be and To Have* is the story of a one-room schoolhouse (12:30pm, after *French Kissing*).

Maria Hadjimichali-Papaliou Spotlight

(Taking another look at a director who's focused on the battles of the blind and the state of Greek women)

Thursday March 6 – Three films screen, starting at 3:30pm: *Lykis: Makri-Livisi* and *Epirus, Primordial Greece: Epirus Under the Turkish Rule* and *You Are Not Alone*.

Friday March 7 – *The Struggle of the Blind* and *Epirus, Primordial Greece: There is a Country, Ellopia* (starting at 6pm).

Stories to Tell

(Some stories can't remain untold)

Thursday March 6 – *The Rodney Hulin Story: Prison Rape in America* (12:30pm), the chilling short story of a teen who's convicted of petty robbery, reports being raped in prison and is ignored. *The Smith Family* looks at a family less ordinary (5:30, preceded by *Kalasha*).

Friday March 7 – *Little Hands* (1pm), the story of an education for deaf children, followed by *The Rodney Hulin Story* (8:30pm).

Saturday March 8 – *Married in America* follows nine newlywed couples in the age of divorce (10am). In *Able* (4:30pm), an American woman cares for two mentally handicapped Japanese boys. Young Chinese police officers are about to leave the force in *This Winter* (5:30pm). The chilling story of a serial killer of prostitutes and drug addicts is examined

in yet another Iranian film, *And Along Came a Spider* (preceded by *Against My Will* at 9:30pm).

Sunday March 9 – *Full Freedom Cage* (9:30pm) is a short, surprising Iranian film involving a snake and a bird.

The Recording of Memory

(Some memories must be kept alive)

Thursday March 6 – Don't miss *The Trials of Henry Kissinger* (8pm). It adds up the death and suffering this US statesman caused.

Friday March 7 – *Atlantic Drift* (10:30am) is about 1,880 Jewish refugees in a boat heading to Palestine from Nazi Germany.

Sunday March 9 – *The Trials of Henry Kissinger* (4:30pm). The children of Argentina's missing people rally together in *H.I.J.O.S. Split Souls* (9:30pm, after *Full Freedom Cage*).

Michael Moore Spotlight

(All of this maverick documentary maker's films)

Friday March 7 – Moore wonders why so many Americans die from guns in *Bowling for Columbine* (5:30pm).

Saturday March 8 – 1989 film *Roger & Me* (2pm) was Moore's debut. *The Big One* (3:30pm) follows him on a book tour, with stops in corporate America.

Sunday March 9 – A *Roger & Me* follow-up called *Pets or Meat* (7pm). Moore's Thessaloniki spotlight ends with the festival's only fiction film, *Canadian Bacon*, in which the US president dubs Canada "the enemy".

Habitat

(An environmental look at life)

Friday March 7 – A trip to Vietnam is documented in *Heaven's Crossroad* (after 10:30am *Atlantic Drift* screening). *Farewell* (after 1pm *Little Hands*) visits a snowy zoo.

Saturday March 8 – One man tries to save the Ganges river in *The Battle of the Ganges* (7pm).

Portraits: Human Journeys

(Intriguing characters are introduced on the big screen)

Friday March 7 – Get to know the celebrated Italian director in *Fellini: I'm a Born Liar* (11pm) or an American family surviving poverty and drug abuse in *Love and Diane* (12:30pm).

Saturday March 8 – A hyperactive youngster who gets into trouble as he grows up in *Stevie* (midnight).

Sunday March 9 – *Fellini* (midnight).

Music Through the Lens

(A popular festival section encompasses all kinds of tunes)

Thursday March 6 – *Jabaroot* (8:30pm)

features the music of the Iranian diaspora.

Friday March 7 – Pop star Robbie Williams lets down his guard in *Nobody Someday* (12:30am).

Saturday March 8 – *Blue Wild Angel: Jimi Hendrix Live at the Isle of Wight* (12:30am) features one of Hendrix's last appearances, in front of 600,000 people in 1970.

Night Shadows

(A section devoted to taboos)

Thursday March 6 – In *Porn Star: The Legend of Ron Jeremy* (12:30am), an erotic actor wants to go mainstream.

Saturday March 8 – *French Kissing* (12:30pm) considers a schoolgirl's feelings about never having had a serious kiss.



Important Dates

Don't miss the dj set by German electronica group Beefcake on Friday March 7 at 11pm at the Hydrogeios Club, tel 2310-260776.

Take note too of the Closing Ceremony. It's at 8:30pm at the Olympion on March 9. The Greek competition winners (top prize: 12,000 euros) will be announced, as will the Greek and international Fipresci and audience awards. The audience's favorite film will be screened at 9pm. Until then, enjoy!

Angelike Contis

ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ 11

Είστε γενικός διευθυντής της ΕΡΤ3 εδώ και δύο χρόνια. Ποιος είναι ο βασικός στόχος που έχετε διαμορφώσει;

Η ΕΡΤ3 είχε μια πολύ καλή διαδρομή ως περιφερειακό κανάλι της Βόρειας Ελλάδας στο παρελθόν, με κάποιες μικρές δυνατότητες εκπομπής και πέρα από το βόρειο χώρο. Ο στόχος που είχα θέσει, ερχόμενος στη γενική διεύθυνση πριν από δύο χρόνια, ήταν να γίνει πανελλήνιο περιφερειακό κανάλι. Έτσι, στοχεύουμε να καλύψουμε όλη την περιφέρεια της χώρας, ξεκινώντας από τις πιο μακρινές περιοχές της Ελλάδας, όπου αυτή τη στιγμή έχουμε στήσει στούντιο. Μέχρι το Δεκέμβριο του 2003 θα έχουμε τη δυνατότητα να καλύπτουμε το 95% της ελληνικής επικράτειας. Είμαστε, λοιπόν, το μοναδικό εκτός Αθηνών πανελλήνιο κανάλι, δίχως να ξεχνούμε πως η έδρα μας είναι η Θεσσαλονίκη. Με επίκεντρο τη Βόρεια Ελλάδα, θέλουμε να δείξουμε πως η περιφέρεια δεν έχει μόνο προβλήματα, δηλαδή δεν είναι το σκηνικό για τις αστυνομικές ειδήσεις των μεγάλων καναλιών, αλλά είναι μια περιφέρεια που διαθέτει ανθρώπους δημιουργικούς, με δυνατότητες, προσδοκίες, παραγωγικές ανησυχίες, κίνηση. Νομίζω πως αυτή τη στιγμή η ΕΡΤ3 είναι θωρακισμένη, επειδή είναι απαραίτητη για την ισορροπία του ραδιοτηλεοπτικού σκηνικού, χάρη στην ποιότητα των προγραμμάτων της και το σεβασμό της προς τον σκεπτόμενο πολίτη. Ο τηλεθεατής δεν είναι ένας καταναλωτής εικόνων. Συνεπώς, πρέπει να του δώσουμε στοιχεία που θα οξύνουν την κρίση του, κι όχι εικόνες που θα τον βομβαρδίζουν, χωρίς να του δίνουν τη δυνατότητα να διαμορφώσει αυτόνομη στάση απέναντι στα πράγματα. Εμείς θέλουμε οι θεατές να προσλαμβάνουν τις παραστάσεις, που μπορεί να μεταφέρει η τηλεόραση με τη δύναμη που έχει ως μέσο, αλλά με τέτοιο τρόπο, ώστε ο καθένας να συγκροτεί το δικό του κριτήριο.

Πώς διαμορφώνεται ο ρόλος της ΕΡΤ3 στα Βαλκάνια;

Υπάρχει ένας στόχος σε διαρκή προέγγιση, επειδή εξελίσσονται οι καταστάσεις στα Βαλκάνια. Πολλοί από τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς των Βαλκανίων ξεκίνησαν από πολύ χαμηλό σημείο, επειδή συναντούσαν οικονομικές δυσκολίες, αλλά και προβλήματα θεσμικά και οργανωτικά, όπως συμβαίνει με το παράδειγμα της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Αυτός, λοιπόν, ο στόχος βρίσκεται σε εξέλιξη και διαρκώς προκύπτουν πράγματα. Είμαστε, όμως, σε καλό επίπεδο. Είμαστε το μοναδικό κανάλι στα Βαλκάνια που έχει υπογράψει συνεργασίες με τα υπόλοιπα τηλεοπτικά κανάλια άλλων χωρών, πλην της Τουρκίας, από την οποία ευελπιστούμε πως σύντομα θα λάβουμε ένα θετικό μήνυμα. Έτσι διαφαίνεται, έμμεσα, πως όλοι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί των Βαλκανίων αναγνωρίζουν ένα σοβαρό πρωταγωνιστικό ρόλο στην ΕΡΤ3.

Δημήτρης Κατσαντώνης



Πώς εξηγείτε την κυριαρχία της «σαβούρας» στην πλειοψηφία των τηλεοπτικών προγραμμάτων; Πιστεύετε πως η τηλεόραση αυτή τη στιγμή περνάει κρίση;

Ναι, η τηλεόραση στο σύνολο της περνάει κρίση. Βεβαίως, υπάρχουν οι εξαιρέσεις. Νομίζω πως όσοι επιμένουν στη στρατηγική του εντυπωσιασμού, σύντομα θα το πληρώσουν πολύ ακριβά. Έχουν ήδη φτάσει σε αδιέξοδο, στην απουσία εμπιστοσύνης και στη ρήξη με το πλατύ κοινό. Μπορεί αυτό ακόμη να μη φαίνεται στην τηλεθέση, αλλά σύντομα θα γίνει. Ίσως αυτό το μοντέλο να είναι υπεύθυνο για κάποιες κοινωνικές ασθένειες του παρελθόντος. Στην κοινωνία ωρίμασε η σκέψη για την επίδραση που έχει το εφήμερο και ο εντυπωσιασμός, ώστε, αν και ποτέ δεν πρόκειται να ξεπεραστούν τελείως, μπορεί να περιθωριοποιηθούν. Νομίζω πως όποιος το καταλάβει αυτό σύντομα, θα κερδίσει τη μάχη του μέλλοντος.

Πόσο ανοιχτή είναι η ΕΡΤ3 σε νέες προτάσεις των ανθρώπων της πόλης;

Βρισκόμαστε στη Θεσσαλονίκη και είναι λογικό να έχουμε άμεση σχέση με ανθρώπους της πόλης, τους οποίους επιθυμούμε να βοηθήσουμε ν' αναδειχθούν. Μας ενδιαφέρει να δοθούν ευκαιρίες και δυνατότητες στο νέο κόσμο και στις νέες δυνάμεις, και ο καθένας θα κριθεί. Ωστόσο, δεν περιοριζόμαστε στη Θεσσαλονίκη. Έχουμε συνεργασίες και έχουμε φέρει ανθρώπους από την Αθήνα, με σκοπό να δουλέψουν για το πρόγραμμά μας, και η σκέψη μας είναι κάτι τέτοιο να συμβεί σε πανελλήνιο επίπεδο. Απλώς βρισκόμαστε στο ξεκίνημα, αλλά προσπαθούμε ν' απευθυνόμαστε σε πανελλήνια κλίμακα, με σκοπό να υπάρξουν προτάσεις νέες, φρέσκιες, ζωντανές, επίκαιρες, που θα εκπροσωπούν τις διαφοροποιήσεις της κοινωνικής συνείδησης. Δε θέλουμε να είμαστε ένα κανάλι του mainstream. Όχι επειδή δεν μπορούμε, αλλά επειδή δε το θέλουμε. Το δηλώνουμε, επειδή πιστεύουμε πως μπορούμε να παίξουμε πολύ σωστά το ρόλο του σοβαρού εναλλακτικού τηλεοπτικού πόλου. Δηλαδή, προσπαθούμε να δώσουμε λόγο σε δυνάμεις, που δεν μπορούν να εκφραστούν στα άλλα κανάλια.

Συνέντευξη: Χρίστος Καλλιτόπουλος

Ποια είναι η γνώμη σας για το θέμα που απασχολεί την παγκόσμια επικαιρότητα, τον πόλεμο ενάντια στο Ιράκ; Επίσης, ποια είναι η γνώμη σας στο ερώτημα: Τα μέσα επικοινωνίας ή τα όπλα είναι ισχυρότερα;

Τη σημασία των μέσων επικοινωνίας πρώτος την είχε αντιληφθεί και εκφράσει δημόσια, δυστυχώς ή ευτυχώς, ο Χίτλερ, ο οποίος είχε πει ότι «βομβαρδίζω όχι για να βομβαρδίσω, αλλά για να μαθευτεί ότι βομβάρδισα». Από τότε και στο εξής είναι κάπως έτσι τα πράγματα σε όλους τους πολέμους. Τελικά, δηλαδή, το επικοινωνιακό διαμέτρημα της κάθε κίνησης δημιουργεί τη θετική ή όχι έκβαση των πραγμάτων. Ήμουν πρόσφατα στις ΗΠΑ και διαπίστωσα πως η κοινωνία, ο απλός κόσμος δηλαδή, έχει μεγάλο πρόβλημα με την κρίση στις σχέσεις τους με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δηλαδή, είναι πολύ πιο έντονα τα πράγματα απ' ό,τι παρουσιάζουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Πιστεύω, φυσικά, πως καλό θα ήταν ν' αποφευχθεί ο πόλεμος και νομίζω πως υπάρχουν προτάσεις. Αυτό, φυσικά, δε σημαίνει να δοθεί κάλυψη σ' ένα δικτάτορα, ο οποίος αποτελεί κίνδυνο για κάποια έθνη στην περιοχή. Βέβαια, μεγιστοποιείται η σημασία αυτών των προβλημάτων από κάποιους που θέλουν τον πόλεμο. Ελπίζω να μη συμβεί το χειρότερο, κι όσο κι αν φαίνεται περίεργο, ο πόλεμος δεν είναι αναπόφευκτος, δεδομένης και της πίεσης της αμερικανικής κοινής γνώμης.

“Κάναμε μια στροφή στις παραγωγές μας, ώστε να έχουν μια κοινωνική οπτική, να έχουν ως κέντρο τον άνθρωπο και τις σχέσεις του, κι όχι την ιστορία, την αρχαιολογία, κλπ., επειδή εκεί έχει παραχθεί ένα πολύ καλό αποτέλεσμα και δε χρειαζόταν να επιμείνουμε.”

Πλησιάζετε αλλά, μην ξεχνάτε τις αποστάσεις

Nicholas Philibert

Μπορεί ένα ντοκιμαντέρ να ξεπεράσει τα 2.000.000 εισιτήρια στις αίθουσες; Κάτι τέτοιο συμβαίνει αυτή τη στιγμή στη Γαλλία με την ταινία του Νικολά Φιλμπέρ *Να είσαι και να έχεις με θέμα την καθημερινότητα ενός μονοθέσιου σχολείου στη γαλλική επαρχία. Ωστόσο, οι ταινίες του παίζονται στις αίθουσες εδώ και μια δεκαετία.*

Για το *Να είσαι και να έχεις* ο σκηνοθέτης αναφέρει:

«Τα γυρίσματα μοιράστηκαν σε δέκα βδομάδες, στο διάστημα από το Δεκέμβριο του 2000 μέχρι τον Ιούνιο του 2001. Την πρώτη μέρα δώσαμε τον απαραίτητο χρόνο στην προσπάθεια να εξηγήσουμε στα παιδιά πως θα δουλέψουμε και σε τι εξυπηρετούν τα μηχανήματά μας. Ο καθένας κόλλησε το μάτι του στο φακό της κάμερας, έπαιξε με το ζουμ, έβαλε τ' ακουστικά. Στη συνέχεια ο δάσκαλος πήρε την τάξη από το χέρι, άρχισαν να δουλεύουν, όπως κι εμείς, και μέσα σε τρεις μέρες γίναμε σχεδόν ένα σώμα. Είμαστε τετραμελής ομάδα, ένας διευθυντής φωτογραφίας, ένας ηχολήπτης, ένας βοηθός στην κάμερα κι εγώ. Μέχρι τέλους προσπαθήσαμε να είμαστε όσο το δυνατό πιο διακριτικοί, για να μη φρενάρουμε τη ζωή της τάξης. Ωστόσο,

πάντα φρόντιζα να διατηρήσουμε ένα είδος «οφθαλμοφανούς ουδετερότητας». Ένας από τους στόχους του παιχνιδιού ήταν να δούμε πως ο δάσκαλος κατάφερνε να δι-

δάσκει ταυτόχρονα σε 13 μαθητές διαφορετικής ηλικίας κι επιπέδου. Εξάλλου, δεν υπήρχε περίπτωση να βοηθήσουμε εκείνη ή εκείνον το μαθητή που μας το ζητούσε. Δεν υπήρχε περίπτωση να γελάσουμε, αν κάποιο από τα παιδιά έκανε τον κλόουν, ή να μπορούμε μέσα στο παιχνίδι τους. Ήταν μερικές φορές δύσκολο, αλλά ο καθένας έχει το ρόλο του. Για την κάθε ταινία πρέπει να μπορείς να βρεις την κατάλληλη απόσταση. Αυτό που τυπώνεται στο φιλμ είναι μια απ' ευθείας αντανάκλαση.»

Στη *Χώρα των Κωφών* ο Φιλμπέρ επιχειρεί να δείξει με εικόνες πως βλέπουν τον κόσμο όσοι ζουν στη σιωπή. «Πρόκειται για μια ιστορία που το ξεκίνημα της έγινε πριν από χρόνια. Το 1983 με πλησίασε μια ομάδα ψυχολόγων για να συμμετάσχω στην παρασκευή ενός οπτικοακουστικού εργαλείου για τη γλώσσα των συμβόλων. Επρόκειτο για την πραγματοποίηση μιας σειράς παιδαγωγικών ταινιών, οι οποίες προοριζόνταν για τους γονείς κωφών παιδιών και στόχευαν να τους μάθουν τη



γλώσσα των χειρονομιών. Για λόγους που δε θυμάμαι, αυτό το σχέδιο ποτέ δεν πραγματοποιήθηκε,

αλλά με την προοπτική να γίνει και αγνοώντας αυτόν τον κόσμο, είχα αρχίσει να παρακολουθώ μια εβδομαδιαία τάξη εκπαίδευσης της γλώσσας των κωφών. Αυτό το μάθημα συγκέντρωνε κυρίως γονείς, εκπαιδευτικούς, μερικές φορές δασκάλους ορθοφωνίας και απλούς περιεργούς του τύπου μου. Συνήθως, οι μαθητές είχαν σιωπή, καθώς οι κωφοί στην πλειοψηφία τους (ή τουλάχιστον οι εκ γενετής κωφοί) μαθαίνουν τη γλώσσα των κωφών από την παιδική τους ηλικία. Από την πρώτη μέρα ο καθηγητής μας, ο ίδιος κωφός, έβαλε από το στόμα του μια σειρά από σκίτσα, που προοριζόταν να μας κάνουν να καταλάβουμε, με όρους κώδου, το χώρο που ταίριαζε με την πρακτική της γλώσσας του. Τα σύμβολά μας έπρεπε να είναι πολύ ακριβή και, επιπλέον, ούτε πολύ στενά ούτε πλαστά, με τρόπο που να εγγράφονται σ' ένα χώρο, ο οποίος αποτελούσε αυτό που οι σκηνοθέτες όλου του κόσμου ονομάζουν αμερικανικό πλάνο. Ωστόσο, υπήρχαν και σύμβολα τα οποία έπρεπε να εκτελεστούν σε μορφή κοντινού πλάνου, ή άλλα τα οποία συμπεριλάμβαναν ακόμη και την κίνηση του ζουμ. Δέχτηκα αυτή τη σύνδεση με τη γλώσσα του κινηματογράφου σαν ένα είδος ηλεκτροσόκ.»

Επιμέλεια: Χρίστος Καλλιτόπουλος

Η συνάντηση μιας αμερικανίδας, ενός παλαιστίνιου κι ενός ισραηλινού

Η συνέντευξη Τύπου τριών σκηνοθετών, του Παλαιστίνιου Χανί Αμπού Ασάντ, του Ισραηλινού Ραμ Λέβι και της Αμερικανίδας Σ. Σμιθ Πάτρικ, εξελίχθηκε σε μια πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση γύρω από το Παλαιστινιακό ζήτημα, στο κατάμεστο φουαγιέ του ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT.

Κόπη το λόγο πήρε η Αμερικανίδα Σ. Σμιθ Πάτρικ, η οποία δήλωσε για την ταινία *Τα Παιδιά του Πόλεμου*:

«Από τη στιγμή που ήταν αμερικανός να γυριστεί η ταινία και να περάσουν τα παιδιά από τα σημεία ελέγχου. Το 1999 τα παίρναμε με ένα λεωφορείο και κάναμε τα γυρίσματα. Στην ταινία μου ήθελα να τονίσει την αξιοπρέπεια του παλαιστινιακού λαού, για τον οποίο γνώριζα ελάχιστα. Όταν συνάντησα τα παιδιά της Παλαιστίνης, τα έμαθα, τα θαύμασα. Ζω στις ΗΠΑ και η εικόνα που καλλιεργείται εκεί για τους Παλαιστίνιους είναι κατεξοχήν αρνητική. Θα πάρει πολύ χρόνο για να εστιάσει η Αμερική στο πρόβλημα των Παλαιστίνιων και, φυσικά, δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή ανοιχτή αγορά για μια ταινία σαν δική μου».

Χανί Αμπού Ασάντ μιλώντας για την ταινία του, *Φορντ Τράνζιτ*, δήλωσε:

«Είναι το πορτρέτο ενός ταξιτζή, ο οποίος συλλογιστεί τους λόγους για τους οποίους κά-



ποιοι άνθρωποι κάνουν επιθέσεις αυτοκτονίας». Τόνισε: «Υπάρχουν πάνω από 200.000 πληροφόροδοτες στα κατεχόμενα, οι οποίοι επιδεινώνουν το πρόβλημα και το τίμημα το πληρώνει η παλαιστινιακή κοινωνία. Η εξαγορά συνειδήσεων αποτελεί έγκλημα εκ μέρους των Ισραηλινών».

Ο Ραμ Λέβι για την ταινία του *Γάζα, ο Εγκλεισμός*, είπε:

«Μπορεί να είμαι Ισραηλινός, αλλά αντιτίθεμαι στις ενέργειες της κυβέρνησης στα κατεχόμενα. Με την ταινία μου θέλω να δείξω στους Ισραηλινούς την ανθρωπινή πλευρά των Παλαιστίνιων. Τα τελευταία σαράντα χρόνια η κατάσταση στη Λωρίδα της Γάζας είναι αφόρητη. Όλοι μας κουραστήκαμε από τη σύρραξη. Η ταινία επικεντρώνεται σε μια οικογένεια Παλαιστίνιων που μου επιτίθενται λεκτικά, στην προσπάθειά μου να τους μεταδώ-

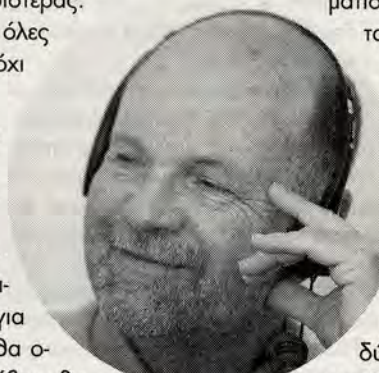


σω τις θέσεις της ισραηλινής Αριστεράς. Θέλω, επίσης, να επισημάνω ότι όλες οι ταινίες δίνουν μια μερική και όχι μια ολοκληρωμένη εικόνα».

Στο ερώτημα αν διαφαίνεται λύση στο πρόβλημα, και οι δύο φάνηκαν πολύ επιφυλακτικοί.

Ο Χανί Αμπού Ασάντ είπε χαρακτηριστικά: «Η μόνη πραγματοποιήσιμη λύση θα ήταν ένα κράτος για δύο έθνη. Κάθε άλλη λύση δε θα οδηγούσε πουθενά. Κάτι τέτοιο βέβαια θα σήμαινε αυτοκτονία για το Ισραήλ».

Ο Ραμ Λέβι, αντίθετα, πιστεύει ότι ι-δανική λύση θα ήταν να έλθουν τα πράγματα στην προ του 1967 κατάσταση και να επιστραφούν στους Παλαιστίνιους τα εδάφη τους, όπως η Ιουδαία, η Σαμάρια και η Γάζα. «Πρέπει να έχουμε ό-ρια, σύνορα στη ζωή μας». Ο Χανί Αμπού Ασάντ διαφώνησε «φιλικά» επαναλαμβάνοντας: «Πρέπει να γίνουμε πραγ-



ματιστές. Δε γίνεται να κοπούν τα πάντα στη μέση και να μοιραστούν. Στο τέλος, θα πρέπει να ζήσουμε μαζί σ' ένα κοινό κράτος». Χαμογελώντας, μάλιστα, είπε: «Εάν ο Σαρόν πετύχει μια δίκαιη λύση, οι Παλαιστίνιοι θα τον κάνουν πρωθυπουργό τους για πάντα. Η δύναμη του Ισραήλ το επιφορτίζει με το μεγαλύτερο μέρος της ευθύνης, χωρίς αυτό να σημαίνει πως και η Παλαιστινιακή ηγεσία δε φέρει ευθύνες».

Στο τέλος της συνάντησης, ο Ραμ Λέβι είπε με παράπονο ότι κουράστηκε να κάνει ταινίες γύρω από το συγκεκριμένο πρόβλημα, αλλά επανέρχεται από ανάγκη. «Μακάρι να μπορέσω να κάνω μια ταινία για τον έρωτα. Δεν είναι αλήθεια υπέροχο πράγμα ο έρωτας;» Ο Χανί Αμπού Ασάντ με πικρία διαπίστωσε ότι «χάσαμε τον πόλεμο, αλλά υπάρχει η ανάγκη έκφρασης. Θέλουν να μας κάνουν αόρατους, αλλά εμείς θέλουμε να γίνουμε ορατοί μέσα από τον κινηματογράφο».

ΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ: ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ

15χρονος παλαιστίνιος Nidal επιβιώνει με την ελπίδα της ειρήνης

Το κατάμεστο αμφιθέατρο του Μουσείου Αρχαίων Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Οργάνων Θεσσαλονίκης, πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 5 Μαρτίου, η ημερίδα με θέμα «Παλαιστίνη: Παιδιά και πόλεμος». Συμμετείχαν η Teresa Shaloufi από το Ισραήλ, επικεφαλής του μη κυβερνητικού οργανισμού «Build a Better World» (φτιάξτε έναν καλύτερο κόσμο), ο 15χρονος Παλαιστίνιος Nidal Alayasa, ο οποίος συμμετέχει στο πρόγραμμα του οργανισμού, οι σκηνοθέτες Ram Levy από το Ισραήλ και Hany Abu Assad από την Παλαιστίνη, ο Κώστας Παπαϊωάννου, επικεφαλής του οργανισμού Γιατροί Χωρίς Σύνορα στην Παλαιστίνη και η δημοσιογράφος της «Ελευθεροτυπίας» Ντίνα Βαγενά, η οποία ειδικεύεται στο ρεπορτάζ της Μέσης Ανατολής. Ο πάνελ επρόκειτο να συμμετάσχει και ο Subhi Hadidi, Παλαιστίνιος πολιτικός αναλυτής σε θέματα Μέσης Ανατολής ο οποίος, όμως, διαφώνησε με τη σύνθεση του πάνελ και αποχώρησε.

Σύμφωνα με τα λεγόμενα της Teresa Shalloufi: «Το "Build a Better World" εκπονούμε εκπαιδευτικά προγράμματα για τα παιδιά της Παλαιστίνης. Θέλουμε ν' αναπτύξουν ικανότητες αυτοεκτίμησης. Περνάμε όλοι δύσκολα, αλλά για τα παιδιά είναι ακόμη δυσκολότερα. Στερούνται ανθρώπινα δικαιώματά τους, ακόμη και το δικαίωμα να πάνε στο σχολείο. Όσα απ' αυτά δεν περνάμε καλά, επειδή παντού η κατάσταση είναι δραματική δέχονται σαφώς αρνητική επ-
ραση. Θέλουμε να δώσουμε ελπίδα στα παιδιά και μέσα από το πρόγραμμα μας «Σήμερα και αύριο» θέλουμε να τους δείξουμε τη Βηθλε-
χέμ. Ν' αγαπήσουν την πόλη, να καταλάβουν τη σημασία του όμορφου από το άσχημο, της κα-
ταστάσης από τη βρωμιά, να τους δείξουμε α-
στικές και βασικές έννοιες».



Nidal Alayasa

“Δεν αξίζει να αγωνιστείς για τίποτε άλλο εκτός από την απελευθέρωση του τόπου σου”

Ο 15χρονος Nidal μονοπώλησε το ενδιαφέρον του παρευρισκομένων και καθήλωσε με την ειλικρίνεια και το λό-
γιο του: «Στην Παλαιστίνη τα παιδιά περιμένουν το θάνατό τους. Δεν έχουμε όνειρα. Δεν αξίζει ν' αγωνιστείς για τίποτε άλλο εκ-
τός από την απελευθέρωση του τόπου σου. Δεν έχουμε τίποτε να κάνουμε, εκτός από το να πάμε στο σχολείο, αλλά και αυτό
πολλές φορές είναι αδύνατον. Φανταστείτε ότι το Φεβρουάριο

πήγα στο σχολείο μόνον έντεκα μέρες. Νομίζω πάντως ότι όλοι εσείς από την παιδική σας ηλικία θα έχετε διάφορα πράγματα να θυμόσαστε. Εμείς, δεν έχουμε ούτε σινεμά, ούτε θέατρο, ούτε πάρκα για να παίζουμε. Έχουμε μόνο δρόμους και κάποιες οργανώσεις, όπως το "Build A Better World", στις οποίες μπορούμε να συμμετέχουμε». Στη διάρκεια της πρώτης Ιντιφάντα, η μητέρα του Nidal δέχτηκε πυροβολισμό από Ισραηλινό στρατιώτη κι έχασε το ένα από τα δύο έμβρυα που μεγάλωναν μέσα της.

Σε ερώτηση του συντονιστή της συζήτησης Στέλιου Κούλογλου εάν τα παιδιά φοβούνται, όταν πετάνε πέτρες σε Ισραηλινούς στρατιώτες, ο Nidal απάντησε: «Εγώ προσωπικά δεν πετάω πέτρες, αλλά πολλοί φίλοι μου το κάνουν. Φυσικά και φοβούνται. Ωστόσο, αν δεν πετάξουν πέτρες, δεν θα έχουν τίποτε άλλο να κάνουν. Ο δρόμος είναι

το μόνο μέρος που έχουμε στη διάθεση μας και οι πέτρες είναι ένα παιχνίδι τελικά. Αυτά που δείχνουν οι κινηματογραφιστές και τα διάφορα ρεπορτάζ είναι τα τυχερά παιδιά. Οι άνθρωποι που γυρίζουν αυτές τις ταινίες δεν έχουν πρόσβαση στα μέρη όπου τα πράγματα είναι όντως τραγικά. Εκεί τα παιδιά ρίχνουν πέτρες στους Ισραηλινούς, επειδή περιμένουν να τους πυροβολήσουν, ε-



Κώστας Παπαϊωάννου, Ram Levy, Nidal Alayasa, Στέλιος Κούλογλου, Teresa Shaloufi, Hany Abu-Assad, Ντίνα Βαγενά

πειδή θέλουν να πεθάνουν. Η ζωή τους είναι σκέτη κόλαση και δεν τη θέλουν πια».

Ο Hany Abu Assad σχετικά με το θέμα των παιδιών δήλωσε: «Ποτέ στις ταινίες μου δε χρησιμοποιώ παιδιά, επειδή αυτά πρέπει να κάνουν τα δικά τους πράγματα και όχι να αγωνίζονται για την ίδια τους την ύπαρξη, όπως κάνουν τώρα. Εγώ είμαι μαχητής και δε θέλω να αφήνουμε τα παιδιά στην απελπισία τους. Αυτό που ζουν τα παιδιά σήμερα είναι αποτέλεσμα της αποτυχίας της δικής μου γενιάς». Σχετικά με το φόβο των Ισραηλινών ο Assad δήλωσε: «Δε διαφωνώ ότι φοβούνται, αλλά κάθε φορά που βρίσκομαι στο Τελ Αβίβ διαπιστώνω πως ο φόβος είναι αποκύημα των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Είναι πολύ λίγοι οι Ισραηλινοί που είναι πραγματικά εκτεθειμένοι στον κίνδυνο. Όταν, όμως, ζεις στη Γάζα, τότε, ναι, είσαι πραγματικά εκτεθειμένος».

“η ημερίδα δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση πολιτική πράξη, αλλά μια καθαρά ανθρωπιστική δράση με σκοπό την ενημέρωση”

Δημήτρης Εϊπίδης

Η πρώτη ακατάλληλη για ανήλικους έκθεση που γίνεται στη Θεσσαλονίκη

Φωτογραφίες του Andres Serano από την ιστορία του σεξ, Γκαλερί Καλφαγιάν, 1-15 Μαρτίου



Η αναπαράσταση του σώματος αποτελεί ένα από τα κυρίαρχα θέματα της σύγχρονης φωτογραφίας στη δεκαετία του '80. Βασικοί εκπρόσωποι αυτής της θεματικής είναι οι N. Nixon, R. Mapplethorpe, N. Goldin, L. Clark, C. Sherman, J. Sauder, J. Peter Witkin και φυσικά ο Andres Serano.

Ο Andres Serano γεννήθηκε το 1950 στη Νέα Υόρκη από Ισπανόφωνους γονείς. Σπούδασε γλυπτική και ζωγραφική στη Σχολή Καλών Τεχνών του Brooklyn και χρησιμοποιεί τη φωτογραφία ως μέσο έκφρασης από το 1984. Η έμπνευση του Serano βρίσκεται πολύ κοντά στη μοντέρνα περίοδο της ζωγραφικής του Malevitch ή του Modrian. Προσεγγίζει θέματα ταμπού της σύγχρονης κοινωνίας, όπως οι άστεγοι, οι απόβλητοι, οι μειονότητες, η δύναμη, η θρησκεία, το σεξ και ο θάνατος. Τα έργα του, ως εκ τούτου, είναι φυσικό να είναι προκλητικά. Η δουλειά του βασίζεται στη συνύπαρξη διαφορετικών προβληματισμών, που αναμειγνύουν την αισθητική και την πολιτική. Όπως λέει ο ίδιος, «έχει κοινωνικές προεκτάσεις: επιδρά στην κοινωνική αρένα».

Τα πορτραίτα και οι νεκρές φύσεις του είναι συνήθως σκηνοθετημένα. Οι έγχρωμες φωτογραφίες-«εικόνες» παρουσιάζονται σε μεγάλες διαστάσεις και μπορούν να λειτουργήσουν ως φορείς επικοινωνίας μηνύματος και κριτικής για τη σύγχρονη κοινωνία. Ο Serano δεν υπηρετεί καμία συγκεκριμένη ιδέα και δε δίνει απάντηση σε κανένα συγκεκριμένο ερώτημα.

Είναι ευτυχής που δε θεωρείται Ισπανός καλλιτέχνης. Πρώτ' απ' όλα, θεωρεί τον εαυτό του καλλιτέχνη και, δευτερευόντως, φωτογράφο. Η πρότασή του είναι τελείως προσωπική, με ευρύτερες επιρροές, και βασίζεται ταυτόχρονα στο ιερό και το βλάσφημο ως μία αδιαίρετη ενότητα.

Βαγγέλης Ιωακείμης

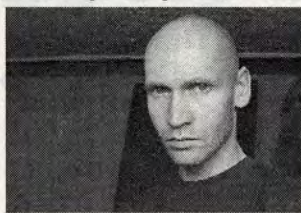
Η μουσική μας φέρνει πιο κοντά, μιλάει κοινή γλώσσα, αρκεί να μας αρέσει

Συναυλία BEEFCAKE (+DECADES, DEEKAY TAYLOR) dj sets, club ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ, Παρασκευή 7 Μαρτίου, 23:00

Οι Γερμανοί Beefcake επισκέπτονται για πρώτη φορά την Ελλάδα, σε μια από τις, ούτως ή άλλως, λιγοστές εμφανίσεις τους. Θεωρούνται, αυτή τη στιγμή, ένα από τα πιο σημαντικά και ανερχόμενα σχήματα της σύγχρονης ηλεκτρονικής μουσικής. Ξεκίνησαν το 1996 και η δισκογραφία τους περιλαμβάνει τρία άλμπουμ και αρκετά eps σε σημαντικές εταιρίες της ηλεκτρονικής avant garde, όπως η Hymen, η TBC και η M-tronic.

Το κύριο γνώρισμα των συνθέσεών τους είναι ο αφηγηματικός κινηματογραφικός χαρακτήρας τους. Διαποτισμένες από ένα έντονα σουρεαλιστικό πνεύμα, εξελίσσονται μέσα από συνεχείς αλλαγές και ανατροπές, τόσο όσον αφορά στη μουσική φόρμα, όσο και στα ίδια τα συναισθήματα. Έτσι, σχηματίζουν ένα είδος κολάζ-αντανάκλαση ενός μεταβατικού κόσμου, που τότε έχει ως επίκεντρο τον άνθρωπο και τότε την τεχνολογία. Τα dj sets των Beefcake διαπερνούνται από την ίδια διερευνητική διάθεση. Κινούνται μουσικά στο φάσμα της electronica και του break beat/drum 'n' bass και διακρίνονται από electro, abstract, noise θέματα. Τη βραδιά θα παιξίσουν με dj sets, επίσης, δύο από τα πιο ενδιαφέροντα ελληνικά projects ηλεκτρονικής μουσικής: οι Decades και οι Deekay Taylor. Οι Decades θεωρούνται από πολλούς το πιο σημαντικό ελληνικό electro pop σχήμα και φημίζονται για τη λιτότητα, την ευστοχία και τη συγκινησιακή δύναμη των συνθέσεών τους. Οι Deekay Taylor, από την άλλη, ίσως είναι ένα από τα καλύτερα κρυμμένα «μυστικά» και προβλέπεται να ξαφνιάσουν με την ευρηματικότητα τους. Κινούνται στο χώρο των nu breaks, με αναφορές που ξεκινούν από τον Amen Tobin και καταλήγουν στους Future Sound of London.

Η βραδιά διοργανώνεται από την «360», μία μη κερδοσκοπική εταιρία εφαρμογών νέων τεχνολογιών και τεχνών, σε συνεργασία με το 5ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ. Με αυτόν τον τρόπο, συνεχίζεται η προσπάθεια να έρθει σε επαφή το κοινό με νέα και καινοτόμα σχήματα, που εκπροσωπούν τις σύγχρονες αισθητικές αναζητήσεις των καιρών μας.



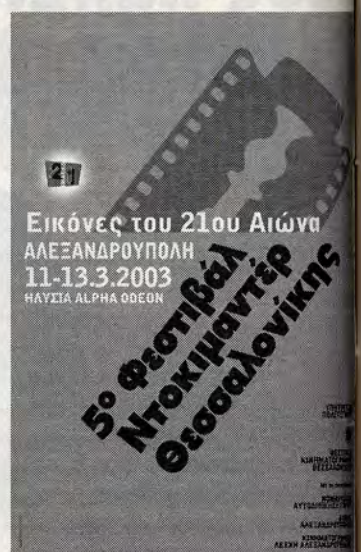
Το 5ο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ ταξιδεύει στην Αλεξανδρούπολη

11-13 Μαρτίου 2003, ΗΛΥΣΙΑ ALPHA ΟΔΕΟΝ

Για πέμπτη χρονιά το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης - Εικόνες του 21ου Αιώνα ταξιδεύει στην Αλεξανδρούπολη, από την Τρίτη 11 Μαρτίου έως και την Πέμπτη 13 Μαρτίου, με εννέα επιλεγμένα ντοκιμαντέρ, τα οποία θα προβληθούν στον κινηματογράφο Ηλύσια Alpha Odeon.

«Χαίρομαι ιδιαίτερα», δήλωσε ο κ. Ειπίδης, «που ένας θεσμός, τόσο απαραίτητος για την ενίσχυση της κινηματογραφικής παιδείας και υποδομής στην περιφέρεια, βρίσκει τέτοια ανταπόκριση σε μια πόλη που υποστηρίζει πάντα, με την ίδια θερμότητα, τις προσπάθειές μας για πολιτιστική αποκέντρωση. Ελπίζουμε ότι οι εννέα ταινίες της εκδήλωσης θα ενημερώσουν και θα ψυχαγωγήσουν το κοινό, αποδεικνύοντας ότι ο κινηματογράφος της πληροφόρησης μπορεί να είναι ταυτόχρονα και διασκεδαστική».

«Η "νύμφη του Θρακικού" αισθάνεται δεμένη με τη "νύμφη του Θερμαϊκού", με άρρηκτους πολιτιστικούς δεσμούς, αφού μόνον η Αλεξανδρούπολη, στη Βόρεια Ελλάδα, οργανώνει περιφερειακές εκδηλώσεις του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ», είπε η κ. Κούλα Καρτζή, πρόεδρος της Κινηματογραφικής Λέσχης Αλεξανδρούπολης. Οι προβολές πραγματοποιούνται σε συνεργασία και με τη βοήθεια της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης Έβρου, του δήμου Αλεξανδρούπολης και της Κινηματογραφικής Λέσχης Αλεξανδρούπολης.



ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΚΕΝΤΡΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

παρόν!

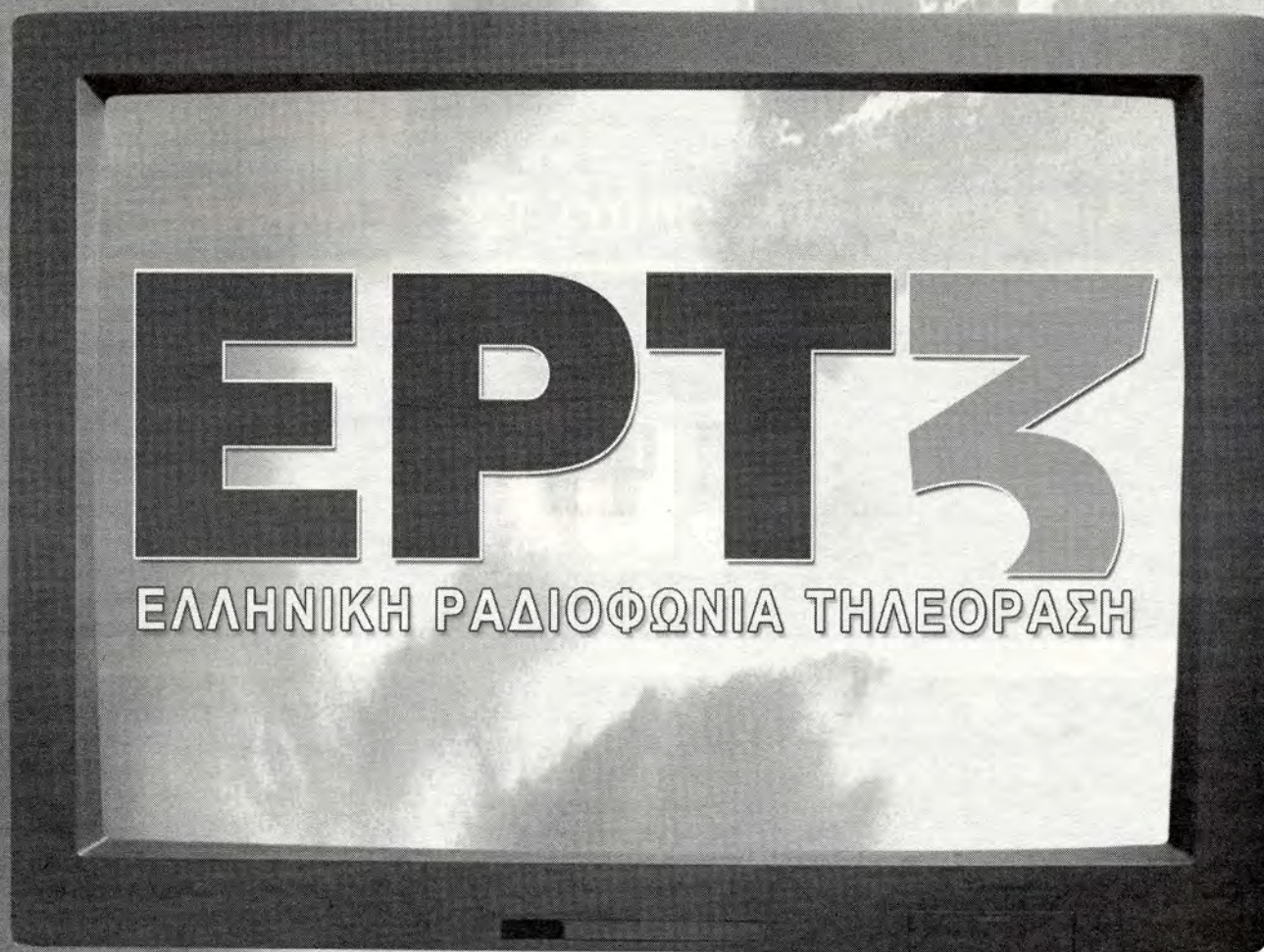
1974-2002. ΤΟ «ΚΕΝΤΡΟ» ΔΗΛΩΝΕΙ ΠΑΡΟΝ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΙΝΕΜΑ ΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΣΤΕΣ

Πανεπιστημίου 10, 106 71 Αθήνα

Τηλ. 210 3678500 Fax 210 3648269 e-mail: info@gfc.gr

www.gfc.gr

Μέσα στον κόσμο





ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Το 2004, χιλιάδες αθλητές από όλη τη Γη θα μοιραστούν τα ίδια ιδανικά.
Το 2004, εκατομμύρια άνθρωποι θα μοιραστούν την ίδια εικόνα.



www.ert.gr

One Channel



Dewar's
Always True Cinema
Expressions

www.dewars.gr

Απολαύστε υπεύθυνα

MACANON PRODUCTION ATHENS

ΟΙ ΛΑΓΕΛΕΣ DEWAR'S, WHITE LABEL, ΚΑΙ Ο HIGHLANDER ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΧΗΡΙΑΣΜΕΝΑ.